

# PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKÉ NOVÉ MESTO

AKTUALIZÁCIA



**Plán rozvoja obce Slovenské Nové Mesto je vlastníctvom, imaním  
obce Slovenské Nové Mesto.**

**Plán rozvoja obce Slovenské Nové Mesto je autorským dielom združenia slovedu, o.z.  
Autorské práva na systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií  
sú vyhradené pre spracovateľa projektu – združenie slovedu, o.z. a sú jeho vlastníctvom.  
Akékoľvek zneužitie autorského práva fyzickou alebo právnickou osobou, kopírovanie celku,  
alebo jeho jednotlivých častí, alebo iné zneužitie má za následok trestnoprávnu zodpovednosť!**

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKÉ NOVÉ MESTO

<b>Názov:</b>	<b>Program rozvoja obce Slovenské Nové Mesto na roky 2015 – 2022</b>
<b>Územné vymedzenie :</b>	Košický samosprávny kraj <b>Obec: Slovenské Nové Mesto</b>
<b>Územný plán obce schválený:</b>	áno
<b>Dátum schválenia PHSR:</b>	2015
<b>Dátum platnosti:</b>	1. január 2016
<b>Publikovaný verejne:</b>	
<b>Spracovateľ:</b>	<b>slovedu, občianske združenie</b> Jesenná 6, 040 01 Košice, IČO: 42247438 Registrácia: Ministerstvo vnútra SR VVS/1-900/90-391 53

# PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

## OBSAH

<b>ÚVOD</b>	5
1. PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO	5
1.1 ÚČEL AKTUALIZÁCIE PLÁNU ROZVOJA OBCE A JEHO PRÍPRAVA	5
1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PLÁNU ROZVOJA OBCE	5
1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PLÁNU ROZVOJA OBCE	6
1.4 VÝCHODISKOVÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY	6
1.5 ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV	6
1.6 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	7
1.7 OSNOVA PLÁNU ROZVOJA OBCE	9
<b>A ANALYTICKÁ ČASŤ</b>	10
2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO	10
<b>AI ANALÝZA VNÚTORNEHO PROSTREDIA</b>	13
3. KRAJINA	13
4. OBYVATEĽSTVO	14
5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE	17
6. ŠKOLSTVO	17
7. EKONOMIKA A RIADENIE SAMOSPRÁVY	18
8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	19
9. KULTÚRA A ŠPORT	20
10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI	21
11. ZHODNOTENIE VNÚTORNEHO PROSTREDIA OBCE	21
<b>AII ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA</b>	22
12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCE	22
13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY	24
14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	24
15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	25
16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A POZORUHODNOSTI	26
17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCE	26
<b>AIII ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA A SWOT</b>	27
<b>B STRATEGICKÁ ČASŤ</b>	30
18. VYMEDZENIE POJMOV	30
19. VÍZIA OBCE	30
20. PRIORITY A CIELE	31
21. ZÁPIS O VEREJNOM PREROKOVANÍ STRATEGICKEJ ČASŤI PLÁNU ROZVOJA OBCE	35
<b>C PROGRAMOVÁ ČASŤ</b>	36
22. PREHĽAD OPATRENÍ	36
23. INDIKÁTORY OPATRENÍ	45
<b>D REALIZAČNÁ ČASŤ</b>	47
24. MANAŽMENT PLÁNU ROZVOJA OBCE	47
25. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PLÁNU ROZVOJA OBCE	48
26. KOMUNIKÁCIA PLÁNU ROZVOJA OBCE	49
27. AKČNÝ PLÁN NA ROKY 2016 - 2017	50
<b>E FINANČNÁ ČASŤ</b>	51
<b>ZÁVER</b>	53
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	54

## ÚVOD

Obec Slovenské Nové Mesto plánovanie svojho rozvoja deklarovala v roku 2008, kedy bol prijatý prvý dokument Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Realizácia aktivít podľa tohto plánu sa osvedčila. Investície a projekty, ktoré obec realizovala boli koordinované a nie náhodilé. Úspešné boli aj viaceré projekty a granty, ktoré obec pre svoj rozvoj využila. Pre programovacie obdobie 2014 – 2020, s presahom do roku 2022 sa obec Slovenské Nové Mesto rozhodla PHSR aktualizovať v nadväznosti na aktuálnu legislatívu, ako aj v nadväznosti na priority a ciele Stratégie Európa 2020.

Aktualizovaný Plán rozvoja obce Slovenské Nové Mesto je koncepčný dokument, ktorý hodnotí predchádzajúce obdobie z hľadiska naplnenia plánovaných cieľov, popisuje kľúčové javy v obci, hodnotí ich a navrhuje k nim dlhodobé priority a opatrenia. Ich realizácia by mala viesť k pozitívnemu rozvoju daného územia. Plán rozvoja odpovedá na otázku, ako naďalej koordinovať činnosť vo vnútri obce, aby sa dosiahlo riešenie problémov, ktoré sú spoločné pre všetkých obyvateľov obce. Aktualizovaný Plán rozvoja obce je materiálom, ktorý vychádza zo znalosti daného územia, starostlivo mapuje jeho zdroje a usiluje o dosiahnutie „verejného prospechu“. Zároveň využíva skúsenosti z realizácie pôvodného PHSR, využíva silné stránky a príležitosti a minimalizuje slabé stránky v prospech stanovenia reálnych cieľov.

## 1. PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO - AKTUALIZÁCIA

### 1.1 ÚČEL AKTUALIZÁCIE PLÁNU ROZVOJA OBCE A JEHO PRÍPRAVA

Kľúčovou ambíciou pri príprave aktualizácie Plánu rozvoja obce je skutočnosť, že využitie finančných, materiálnych a ľudských zdrojov je limitované a je potrebné ich užívanie plánovať tak, aby z toho mala obec a jej obyvatelia čo najväčší úžitok. Skúsenosť z predchádzajúcich rokov potvrdila, že šikovným manažmentom sa to dá.

Plán rozvoja obce Slovenské Nové Mesto do roku 2022 je strednodobým plánom pre pokračovanie naštartovaných dlhodobých procesov, ktoré vedú ku zlepšeniu sociálno-ekonomických podmienok života obce a jej obyvateľov. Úzko nadväzuje na PHSR, ktorý obec prijala v roku 2008. Je návodom pre individuálne projekty obce, jej podnikateľského zázemia, spolkov, či záujmových organizácií pri spoločnom úsilí o vlastný rozvoj. Plán rozvoja obce slúži ako podklad pre zdôvodňovanie finančných potrieb pri využívaní štátnych zdrojov a súčasne je potrebnou podmienkou k získaniu dotácií z fondov Európskej únie (EÚ).

Starosta obce Slovenské Nové Mesto poveril aktualizáciou rozvojového dokumentu obce odborníkov občianskeho združenia slovedu, ktoré sa dlhodobo zaoberá aktivitami v prospech obcí. Spoločne stanovili pracovnú aj riadiacu skupinu. Kľúčovým partnerom spracovateľa sa stalo obecné zastupiteľstvo. Starosta obce prihliadal na záujmy rozvoja obce, ale aj na záujmy podnikateľov a ďalších subjektov, ktoré priamo aj nepriamo svojim pôsobením ovplyvňujú rozvoj obce a regiónu. Plán rozvoja obce tak svojim reálnym obsahom zodpovedá potrebám obce, ale aj potrebám jednotlivých subjektov v jej pôsobiacich.

### 1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PLÁNU ROZVOJA OBCE

<b>NÁZOV DOKUMENTU</b>	<b>Program rozvoja obce Slovenské Nové Mesto na roky 2015 - 2022</b>
<b>FORMA SPRACOVANIA</b>	Plán rozvoja obce Slovenské Nové Mesto je spracovaný „na kľúč“ s podporou reprezentantov zúčastnených na jeho tvorbe a spracovaní. Pri spracovaní Plánu rozvoja je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Plánu rozvoja boli dopĺňované, pripomienkované poslancami s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obce. Zdrojom informácií bol obecný úrad, Štatistický úrad, Katastrálny úrad a ďalšie. Spracovatelia vychádzali z poznatkov od manažmentu obce, využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Plán rozvoja obce je v súlade s koncepčnými dokumentmi vyššieho územného celku aj v súlade s aktuálnou legislatívou.
<b>RIADENIE PROCESU</b>	Proces spracovania aktualizácie Plánu rozvoja koncepčne aj metodicky riadil spracovateľ: slovedu, o.z.

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

<b>SPRACOVANIA</b>	<b>Manažéri za spracovateľa:</b> JUDr. Monika Jurčová Ing. Alžbeta Naďová <b>Riadiaca skupina:</b> Ján Kalinič – starosta obce Žaneta Suváková Irena Sarvašová <b>Pracovná skupina:</b> Ing. Marián Žižkovič Vojtech Bitlányi Peter Petro Ladislav Gaňo Anna Suváková
<b>OBDOBIE SPRACOVANIA</b>	Plán rozvoja obce bol spracovaný v období máj 2015 – október 2015
<b>FINANCOVANIE SPRACOVANIA</b>	Plán rozvoja obce bol spracovaný v nadväznosti na Zmluvu o dielo medzi obcou a spracovateľom za dohodnutú cenu za dielo.

Zdroj: spracovateľ

### 1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PRO

<b>TERMÍN:</b> máj – október 2015	V	VI	VII	VIII	IX	X
<b>Úvod</b>						
<b>Analytická časť</b>						
<b>Strategická časť</b>						
<b>Programová časť</b>						
<b>Realizačná časť</b>						
<b>Finančná časť</b>						
<b>Záver</b>						

Zdroj: spracovateľ

### 1.4 VÝCHODISKOVÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY

Právnym rámcom spracovania Programu rozvoja obcí sú ustanovenia zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Rovnako dôležitým východiskom pre aktualizáciu Plánu rozvoja obce je pôvodný PHSR z roku 2008, kedy obec Slovenské Nové Mesto položila základy dobrých podmienok na využívanie miestnych možností a zdrojov k svojmu trvalému rozvoju. Tieto cenné skúsenosti využíva obec pri tvorbe a schvaľovaní aktualizácie dokumentu Plánu rozvoja obce. Aktualizácia Plánu rozvoja obce sa opiera aj o viacročný rozpočet obce.

### 1.5 ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV

<b>NÁZOV DOKUMENTU</b>	<b>PLATNOSŤ DOKUMENTU</b>	<b>ÚROVEŇ DOKUMENTU</b>	<b>ZDROJ</b>
Stratégia Európa 2020 a Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020	2020	nadnárodná	<a href="http://www.mindop.sk">www.mindop.sk</a>
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	národná	<a href="http://www.mindop.sk">www.mindop.sk</a>
Integrovaný regionálny operačný program „IROP“	2020	národná	<a href="http://www.mindop.sk">www.mindop.sk</a>

Zdroj: spracovateľ

## 1.6 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Od roku 2008, kedy dol spracovaný, schválený a prijatý prvý Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenské Nové Mesto prešla obec viacerými pozitívnymi zmenami a realizovala viaceré rozvojové projekty, ktoré skvalitnili život obyvateľov aj návštevníkov obce, regiónu a jeho okolia. Vďaka šikovnému manažmentu obce, predovšetkým vďaka aktívnemu a skúsenému starostovi sa obec zapojila do prípravy a následnej realizácie viacerých investičných projektov a grantov, ktoré by bez takejto finančnej pomoci nebolo možné realizovať. Obec úspešne využila nenávratné finančné prostriedky a ďalšiu grantovú pomoc v prospech vlastného rozvoja a mohla tak realizovať prioritné investičné aktivity, na ktoré by veľmi ťažko vedela vyčleniť finančné prostriedky z vlastných zdrojov. Okrem investičných aktivít obec využila aj viaceré „mäkké“ projekty predovšetkým v oblasti ľudských zdrojov. Podrobné hodnotenie realizácie aktivít pôvodného PHSR je uvedené v tabuľke.

ČÍSLO OPATRENIA NÁZOV AKTIVITY			NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
<b>Ľudské zdroje, Cieľ 3:</b> Podporovať aktivity zlepšujúce kvalitu života občanov a zosúladienie nárokov vyplývajúcich z pracovného a rodinného života <b>Opatrenie:</b> Starostlivosť o sociálne odkázaných občanov			Terénna sociálna práca v obci Slovenské Nové Mesto		2010- 2012
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM*	PROSTRIEDKY FONDOV EÚ*	PROSTRIEDKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	POPIS	
34 121,69	34 121,69	0	0	Pomoc sociálne odkázaným občanom	
ČÍSLO OPATRENIA NÁZOV AKTIVITY			NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
<b>Komplexná technická infraštruktúra, Cieľ 2:</b> Dobudovať komunikačný systém <b>Opatrenie:</b> Vybudovanie komplexného obecného informačného systému			Projekt využitia prostriedkov IKT na komunikáciu škola – žiak – rodič – samospráva – verejnosť		2007
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM*	PROSTRIEDKY FONDOV EÚ*	PROSTRIEDKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	POPIS	
1 991,64	0	0	0	Zavedenie IKT technológií do školskej jedálne	
ČÍSLO OPATRENIA NÁZOV AKTIVITY			NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
<b>Komplexná technická infraštruktúra, Cieľ 3:</b> Výstavba a rekonštrukcia občianskej vybavenosti <b>Opatrenie:</b> Dokončenie rekonštrukcie budovy obecného úradu			Rekonštrukcia strechy obecného úradu		2008
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM*	PROSTRIEDKY FONDOV EÚ*	PROSTRIEDKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	POPIS	
16 630,00	0	16 630,00	0	Rekonštrukcia havarijného stavu strechy budovy obecného úradu	
ČÍSLO OPATRENIA NÁZOV AKTIVITY			NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
<b>Hospodársky rozvoj, Cieľ 3:</b> Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu <b>Opatrenie:</b> Oživenie ďalších tradičných ľudových zvykov a sviatkov – spoznávanie vidieckej kultúry			Tokaj v Európe a Dedovizeň		2015
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM*	PROSTRIEDKY FONDOV EÚ*	PROSTRIEDKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	POPIS	

# PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

10 000,00	0	1 000,00	500,00	Festival zahraničných Slovákov sa v obci koná každoročne.	
ČÍSLO OPATRENIA NÁZOV AKTIVITY			NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
<b>Komplexná technická infraštruktúra, Cieľ 3:</b> Výstavba a rekonštrukcia občianskej vybavenosti <b>Opatrenie:</b> Dokončenie rekonštrukcie školy			Rekonštrukcia vonkajšej fasády budovy Materskej školy		2011
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM*	PROSTRIEDKY FONDOV EÚ*	PROSTRIEDKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	POPIS	
8 000,00	0	8000,00	800,00	Zateplenie vonkajšej fasády budovy materskej školy	
ČÍSLO OPATRENIA NÁZOV AKTIVITY			NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
<b>Komplexná technická infraštruktúra, Cieľ 3:</b> Výstavba a rekonštrukcia občianskej vybavenosti <b>Opatrenie:</b> Vybudovanie nového centra v obci s oddychovou zónou			Rekonštrukcia oddychovej zóny pri športovom areáli v Slovenskom Novom Meste		2012
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM*	PROSTRIEDKY FONDOV EÚ*	PROSTRIEDKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	POPIS	
22 608,13	22 608,13	0	0	Úprava oddychovej zóny pri športovom areáli	
ČÍSLO OPATRENIA NÁZOV AKTIVITY			NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
<b>Komplexná technická infraštruktúra, Cieľ 3:</b> Výstavba a rekonštrukcia občianskej vybavenosti <b>Opatrenie:</b> Dokončenie rekonštrukcie budovy obecného úradu			Rekonštrukcia Obecného úradu v Slovenskom Novom Meste		2011
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM*	PROSTRIEDKY FONDOV EÚ*	PROSTRIEDKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	POPIS	
15 000,00	0	15 000,00	0	Rekonštrukcia vonkajších fasádnych omietok obecného úradu	
ČÍSLO OPATRENIA NÁZOV AKTIVITY			NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
<b>Komplexná technická infraštruktúra, Cieľ 3:</b> Výstavba a rekonštrukcia občianskej vybavenosti <b>Opatrenie:</b> Vybudovanie nového centra v obci s oddychovou zónou			Revitalizácia centrálnej zóny obce Slovenské Nové Mesto		2010-2011
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM*	PROSTRIEDKY FONDOV EÚ*	PROSTRIEDKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	POPIS	
537 710,82	0	510 825,28	26 885,54	Revitalizácia centrálnej zóny obce	
ČÍSLO OPATRENIA NÁZOV AKTIVITY			NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
<b>Komplexná technická infraštruktúra, Cieľ 3:</b> Výstavba a rekonštrukcia občianskej vybavenosti <b>Opatrenie:</b> Vybudovanie ihrísk pre deti			Detské ihrisko v obci Slovenské Nové Mesto		2011
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM*	PROSTRIEDKY FONDOV EÚ*	PROSTRIEDKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	POPIS	
38 318,00	0	38 318,00	0	Výstavba detského ihriska v obci	



# PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

ČÍSLO OPATRENIA NÁZOV AKTIVITY			NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
<b>Ľudské zdroje, Cieľ 3:</b> Podporovať aktivity zlepšujúce kvalitu života občanov a zosúladienie nárokov vyplývajúcich z pracovného a rodinného života <b>Opatrenie:</b> Starostlivosť o sociálne odkázaných občanov			Národný projekt Terénna sociálna práca v obciach		2012-2015
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM*	PROSTRIEDKY FONDOV EÚ*	PROSTRIEDKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	POPIS	
73 117,80	73 117,80	0	0	Pomoc sociálne odkázaným občanom v obci	
ČÍSLO OPATRENIA NÁZOV AKTIVITY			NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
<b>Starostlivosť o životné prostredie, Cieľ 2:</b> Ekologické a šetrné hospodárenie so zdrojmi a ochrana územia <b>Opatrenie:</b> Príprava a zabezpečenie jednaní so zodpovednými zložkami o protipovodňovej ochrane obce pred storočnou vodou			Protipovodňové opatrenia v obci Slovenské Nové Mesto		2012
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM*	PROSTRIEDKY FONDOV EÚ*	PROSTRIEDKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	POPIS	
18.999,00	18.999,00	0	949,95	Vybudovanie kombinovaného odvodňovacieho systému so zaústením do jestvujúceho obecného rigola	
ČÍSLO OPATRENIA NÁZOV AKTIVITY			NÁZOV PROJEKTU		ROK REALIZÁCIE
<b>Komplexná technická infraštruktúra, Cieľ 3:</b> Výstavba a rekonštrukcia občianskej vybavenosti <b>Opatrenie:</b> Vybudovanie ihrísk pre deti			Detské ihrisko pri Materskej škole v Slovenskom Novom Meste		2014-2015
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM*	PROSTRIEDKY FONDOV EÚ*	PROSTRIEDKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU*	POUŽITÉ VLASTNÉ ZDROJE*	POPIS	
29 080,89	29 080,89	0	0	Výstavba detského ihriska pri materskej škole	

\*Uvádzané v €

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

## 1.7 OSNOVA AKTUALIZOVANÉHO PLÁNU ROZVOJA OBCE

Plán rozvoja obce formuluje aktuálne kľúčové problémy obce, jasne definuje jej strategické ciele, rozvojové priority a opatrenia. Navrhuje rad na seba nadväzujúcich krokov, ktorými sa koordinuje činnosť vo vnútri obce tak, aby sa dosiahlo riešenie problémov v prospech obyvateľov. Plán rozvoja obce je spracovaný v zhode s programovými princípmi Európskej únie, ktoré kladú dôraz na plánovanie a súlad medzi názormi verejnej správy, podnikateľského a občianskeho sektora. Plán rozvoja je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia aj kultúrneho dedičstva. Jeho obsahová štruktúra zodpovedá aktuálnym potrebám a člení sa na

- ☐ Úvod
- ☐ Analytická časť
- ☐ Strategická časť
- ☐ Programová časť
- ☐ Realizačná časť
- ☐ Finančná časť
- ☐ Záver

## A. ANALYTICKÁ ČASŤ

### 2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCI SLOVENSKE NOVÉ MESTO

#### 2.1 PREHĽAD ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV

Katastrálna výmera obce: **1 339 ha**

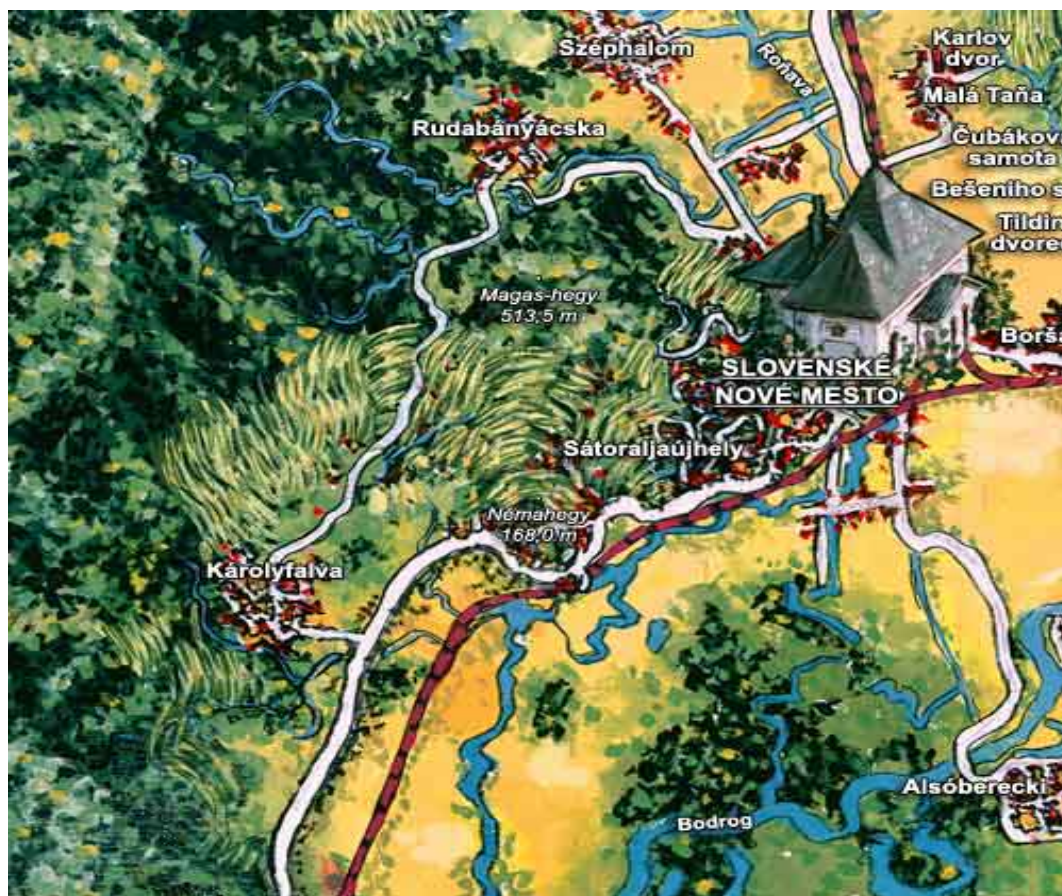
Počet obyvateľov k 31. 8. 2015: **1 107**

#### 2.2 GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCE

Geograficky a geomorfologicky patrí územie obce Slovenské Nové Mesto na severovýchode s dominantnými Zemplínskymi vrchmi do Západokarpatskej provincie, subprovincie vnútorných Západných Karpát a Matransko-Slánskej oblasti. Rozlohou sú Zemplínske vrchy nevelkým pohorím, ktoré na západe a juhu klesá do Východoslovenskej nížiny. Obec Slovenské Nové Mesto sa nachádza v južnej časti okresu Trebišov, približne 25 km od tohto okresného mesta, na hranici s Maďarskou republikou. Slovenské Nové Mesto leží v južnej časti Východoslovenskej nížiny, na juhozápadnom úpätí Zemplínskych vrchov. Južnú časť obce tvorí mlado-štvrtohorná niva Bodrogu, ktorá smerom na sever prechádza do pahorkatiny, miestami pokrytej sprašovými uloženinami.

Nadmorská výška v obci je od 98 po 275 m, v strede obce je nadmorská výška 103 m. Celková rozloha obce je 1339 hektárov. Časť reliéfu katastra obce je vplyvom zvetrávania značne členitá, veľmi vhodná pre vinohradníctvo. Obec je pred severovýchodnými vetrami bezprostredne chránená Zemplínskymi vrchmi ako aj oblúkom Karpát. Z južnej strany je obec otvorená a prístupná ako teplým vetrom, tak aj slnečnému žiareniu. Vďaka tejto polohe je obec charakteristická z hľadiska podnebia vlhkými a teplými letami a chladnými zimami.

Obrázok 1 Mapa polohy obce Slovenské Nové Mesto



## 2.3 HISTÓRIA OBCE

Územie obce bolo osídlené už v neolite. Svedčia o tom archeologické nálezy zo sídliska bukovohorskej kultúry. Najstaršie písomné správy o území, na ktorom sa nachádza dnešná obec Slovenské Nové Mesto, pochádzajú z roku 1067. Toto územie patrilo do majetku kráľa Ondreja I. Jednalo sa o dedinu, ktorej obyvatelia boli spomínaní v súvislosti s kráľovskými poľovačkami. V roku 1241 bolo toto územie zničené pri tatarských nájazdoch. V roku 1250 bolo zničené územie znovu osídlené a od vtedy nesie meno Sátoraljaújhely. Slovenské Nové Mesto bolo súčasťou tohto mesta až do roku 1918. Názov mesta Sátoraljaújhely pochádza z mesta Sátorhegy a v najstarších záznamoch počas nadvlády Arpádovcov je spomínané ako Sátorhalma alebo Sátoralja. V roku 1275 mesto pomenoval biskup z Egeru ako Sárosalja. Sáros je po maďarsky zablatený. Charakterizuje sa tým mokrý, močaristý, rašelinatý kraj, typický pre túto oblasť. V roku 1298 bol Újhely majetkom župana Bodrogskej župy. V roku 1299 mesto obsadil župan Ján Zodai. Od roku 1321 a ďalšie tri desaťročia bolo mesto kráľovským majetkom. V roku 1353 daroval Petrov syn Baláz újhelským mníchom pôdu. Kastelánom Újhelya bol v roku 1497 Baláz Földeši. V roku 1430 sa Sátoraljaújhely stal majetkom rodiny Palóczy a zostal ním až do bitky pri Moháči. Medzitým sa snažil získať mesto vodca Husitov Axanich a to sa dostalo na pár rokov pod nadvládu Čechov. Až vojská kráľa Matúša ho vypovedali z mesta. Počas bitky pri Moháči zahynul vtedajší veliteľ zemplínskej šľachty, hlavný župan Antal Palóczy a jeho miesto zaujal Peter Perényi. Neskôr v roku 1534 Perényi posilnil pevnými múrmi Újhelský, aj Trebišovský zámok. Imrich Tekelessy, ktorý toto územie ničil ohňom i mečom, v roku 1558 zničil Újhelský zámok. Po Perényiových v roku 1753 František Dobó Ruszkai vyhnal rehoľu dominikánov z ich lesov a viníc. Po ňom sa zemepánmi stali Rákocziovci a od roku 1712 knieža Trautson. V roku 1778 bola vlastníkom územia kráľovská pokladnica a v roku 1808 knieža Breczenheim. Jeho právnymi nástupcami bola grófká Wallisz a po roku 1848 v újhelských častiach barón Fridrich Waldbott.

V rozvoji mesta mali významnú úlohu šľachtické kúrie, ktoré spolu s vinicami tvorili tú duchovnú a hospodársku silu, ktorá počas dvoch storočí priviedla rozvoj mesta na takú úroveň, že Újhely sa stal v roku 1756 sídlom župy. V archíve mesta sú zachované zápisnice od začiatku 17. storočia a obsahujú početné údaje, ktoré sa týkajú právneho a hospodárskeho života mesta. Po bitke pri Moháči ovládala verejný život prísna cirkevná morálka. V dávnejších časoch sa každoročne menila osoba sudcu, na druhej strane väčšia časť senátu zostávala nezmenená. Cisár Jozef II. navštívil Sátoraljaújhely v roku 1770. V roku 1794 mesto postihla veľká bieda pretože mesto viackrát vyhoorelo, naposledy v roku 1830 a po tomto požiari sa začali v meste na hlavnej ulici stavať poschodové domy. Prvým poschodovým domom bol v meste v roku 1751 postavený župný dom, ktorý bol v roku 1821 rozšírený. Domy so slamenou strechou ešte aj v 80 -tych rokoch 19. storočia prevládali hlavne v bočných uliciach, až neskôr ich vytlačili domy so šindľovými strechami. Na konci 18. storočia vzrástol počet obyvateľov v meste na 6000. Spolu so zemplínskou župou bolo mesto do roku 1848 pevnosťou maďarskej politiky a slobody. Hlavne v súvislosti s pobytom Lajosa Kossutha v meste, kde pôsobil ako prokurátor. Neskôr fungovalo mesto ako železničný uzol a veľké hospodárske stredisko s najväčším vínnym trhom v krajine.

Počas vojny stúpol počet obyvateľov na 25 000. Potom bolo mesto obsadené českými vojskami. Najkrajšou budovou v meste Sátoraljaújhely je župný dom postavený v roku 1758 v barokovom štýle. V roku 1823 bol dom rozšírený v ľavom krídle o nový trakt mestského archívu. Archív župného domu patrí k najvýznamnejším vidieckym archívom štátu. Okrem významných dokumentov sa archív stal známym hlavne tým, že ho usporiadal významný maďarský jazykovedec Ferenc Kazinczy. Podľa sčítania ľudu z roku 1930 bol počet obyvateľov v Sátoraljaújhely 18 431. K tomuto počtu možno ešte pripočítať, po oslobodení 559 obyvateľov z ľavého brehu Roňavy z tej časti, kde sa v súčasnosti nachádza Slovenské Nové Mesto. Počet obytných domov bol 1981. Hlavným zdrojom zamestnávania obyvateľov bol v tom čase priemysel, obchod, doprava, komunálne služby a poľnohospodárstvo. Prvá verejná nemocnica v župe bola založená v roku 1803. V tom čase sa v meste nachádzalo finančné riaditeľstvo, súd, daňový úrad, okresný súd, priemyselný spolok, železničná stanica, pošta a telegrafný úrad. Väčšie továrne nachádzajúce sa v meste Sátoraljaújhely boli tabaková, sviečková, vývojová stanica elektrického prúdu, valcový mlyn, výroba nábytku, tehelná a vodáreň. Na hranici mesta sa nachádzala rímska kolónia. Štátna verejná pivnica mesta Sátoraljaújhely bola postavená v roku 1913. Obyvatelia územia obce Slovenské Nové Mesto sa od dávnych čias zaoberali vinohradníctvom a poľnohospodárstvom.

História obce Slovenské Nové Mesto sa datuje 28. októbrom 1918, vznikom samostatnej Československej republiky. Z týchto čias nezachovala žiadna obecná kronika. Kronika obce sa začala písať až v roku 1973. Pôvodné osídlenie katastra obce Slovenské Nové Mesto bolo veľmi riedke. Tvorilo ho niekoľko roztrúsených osád - Karlova osada, Bessenyiho osada, Kruppova osada, Rézov majer a viacero samôt na poliach, ale hlavne vo viniciach, na svahoch hory Káte. Prevažná časť pôdy

bola vo vlastníctve veľkostkárov Fridricha Waldbotta, kniežaťa Windischgrätza a iných. Základ obce pred utvorením samostatného štátu tvorilo niekoľko objektov. Bola medzi nimi malá železničná stanica, ktorá sa nachádzala v železničnej budove, kde boli aj byty pre železničných zamestnancov. Objekt bol situovaný za peším hraničným priechodom. Bola tam aj továreň na súčiastky a opravu železničných vozňov a rušňov a budova vinárskych závodov (v súčasnosti budova spoločnosti Tokaj & Co). Na druhej strane železničnej stanice sa nachádzala tehelňa a čeladín.

Uvedené objekty tvorili základ budúcej obce, ktoré pôvodne ako mestská štvrť patrili k mestu Sátoraljajúhely a podľa vagónky sa pre ňu používal názov Gyártelep. Po vzniku Československej republiky v roku 1918 bola pozdĺž toku rieky Roňava vytvorená štátna hranica medzi Maďarskom a Československom, ktorá rozdelila dovtedy jednotné mesto na maďarské mesto Sátoraljajúhely a na časť, ktorá dostala názov Slovenské Nové Mesto. Táto usadlosť nemala hneď po vzniku Československa svoju obecnú správu. Najprv patrila pod obec Borša, kde sídlil richtár. Obecná správa bola vytvorená zástupcami miestnych občanov až v roku 1922. Obec sa začala rýchlo rozrastať. Prvé rodinné domy si začali budovať čeladníci, ktorí dostali odstupné v súvislosti s rozpredajom majera a pozemkov kniežaťa Windischgrätza. Súčasne sa do obce začali sťahovať aj židovskí obchodníci, čím sa rozšírila ponuka služieb pre obyvateľstvo. Prosperujúci obchod im núkala existencia železničného uzla a colný hraničný priechod medzi krajinami, ktoré boli hospodársky rozdielne vyvinuté. Prvými boli obchodníci s potravinami, železiarskym a metrovým tovarom. Neskôr pribúdali ďalší obchodníci aj remeselníci. V obci ordinovali dvaja lekári. Vytvorením hranice medzi Maďarskom a Československom vznikli pracovné príležitosti pre štátnych zamestnancov. Bola vybudovaná colnica, bytový dom pre príslušníkov finančnej stráže (v súčasnosti sa tam nachádza Detský domov), bytový dom pre zamestnancov ČSD, pre príslušníkov pohraničného oddelenia bezpečnosti a pre zamestnancov colnice. Obec zaznamenala veľký príliv obyvateľstva, ktoré sa prisťahovalo v rokoch 1926 - 1928. V prvom rade to boli roľníci z okolia Stropkova a Prešova, ktorí si kúpili pozemky od maďarských veľkostkárov. Pôvodne v obci nebola škola, deti navštevovali školu v Borši. V obci bola vybudovaná jednotriedna škola s učiteľským bytom a neskôr vo vagónke bola vytvorená ďalšia trieda. Obyvateľstvo obce bolo podľa národnosti veľmi rozmanité, tvorili ho Slováci, Maďari, Česi, Ukrajinci a iní. Z celkového počtu obyvateľstva tvorili značný podiel úradníci (štátni zamestnanci), železničiari, obchodníci, remeselníci a robotníci. Tieto zložky obyvateľstva dávali obci mestský charakter. Obec s prevahou obyvateľov slovenskej národnosti kultúrne a spoločensky priťahovala slovenských a ukrajinských prisťahovalcov. Slovenské Nové Mesto sa stalo hospodárskym, obchodným aj kultúrnym centrom okolitých obcí. Od roku 1927 sa stal richtárom obce roľník Ján Marcinčin a ostal ním okrem obdobia okupácie až do roku 1948. Hospodárska kríza nezasiahla obec tak bolestne ako mnohé iné obce v priemyselne vyspelejších oblastiach. Štátni zamestnanci mali stále príjmy. Hospodáriaci roľníci si u nich našli odbyť pre svoje výrobky. Krízové obdobie najviac doliehalo na malý počet remeselníckych rodín a rodiny príležitostných robotníkov.

Okupácia Československa hitlerovským Nemeckom a horthyovským Maďarskom ako aj 2. svetová vojna ťažko doľahli aj na obec Slovenské Nové Mesto. Štátni zamestnanci aj so svojimi rodinami boli nútení opustiť obec. Boli to predovšetkým príslušníci bezpečnostných zložiek, finančnej stráže, učelia, ale aj robotníci, železničiari, poštári a i. Po okupácii nášho územia Maďarskom bola zrušená samospráva obce. Slovenské Nové Mesto bolo včlenené do mesta Sátoraljajúhely.

Po 2. svetovej vojne nastal mohutný rozvoj obce. Obnovovalo sa vojnou poškodené hospodárstvo. Železničná doprava sa zintenzívňovala. Začala sa výstavba železničnej prekládkovej stanice v Čiernej nad Tisou. Zamestnaným sa zvyšovali príjmy, životná úroveň obyvateľstva sa rýchlo zvyšovala. Od roku 1947 boli v obci v prevádzke mraziareň aj ľadovňa. Do obce sa sťahovali noví obyvatelia, predovšetkým Ukrajinci zo severných okresov z okolia Habury a Svidníka. Jednotné roľnícke družstvo bolo v obci založené v júli 1949 a patrilo k prvým družstvám na Slovensku. V roku 1953 v obci pribudla aj pekáreň. V roku 1956 bol v obci zriadený Detský domov. V roku 1970 zanikol Okresný úrad národného zdravia. V obci bola vybudovaná prevádzkareň Vinárskych závodov, v ktorých sa spracovávalo hrozno z vinohradov katastra obce ale aj z jeho okolia. Obec bola od začiatku svojho vzniku významným dopravným uzlom. Prechádzala ňou dvojkoľajná trať, ktorá spájala Slovensko smerom na východ s Ukrajinou a na juh s Maďarskom. V obci sídlila colná pobočka, pasová kontrola, pohraničné oddelenie verejnej bezpečnosti, miestny národný výbor a poštový úrad, ktoré poskytovali obyvateľom obce pracovné príležitosti. V roku 1979 bola odovzdaná do užívania nová budova základnej školy a z bývalej základnej školy jej rekonštrukciou vznikla materská škola. V obci boli vybudované nové chodníky, v roku 1987 bol dostavaný kultúrny dom a zrekonštruovaná cesta na verejný cintorín. V roku 1995 bol znovu otvorený peší hraničný priechod do Maďarskej republiky. Projekt plynofikácie obce bol schválený v roku 1998. V tomto období bola realizovaná tiež výstavba domu smútku. Po roku 2000 bola obec splynofikovaná a tiež bola zrealizovaná kanalizácia. V obci bolo vymenené verejné osvetlenie, obnovené priestranstvá po plynofikácii, upravená zeleň

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

a kvetinové záhony. Pri kultúrnom dome bolo vybudované nové parkovisko, zrekonštruovaný bol aj park a pamätník M.R. Štefánika. V parku bol vybudovaný amfiteáter. V obecnej budove zvanej Dreveňák vzniklo nové klubové zariadenie a kancelária rómskych asistentiek komunitného sociálneho centra.

### 2.4 SYMBOLY OBCE

Symboly obce Slovenské Nové Mesto sú zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou HR SR:S-380/2008.

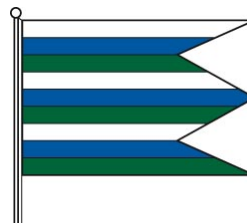
Erb obce Slovenské Nové Mesto tvorí zelený srdcovitý vinič, uprostred s veľkým zeleným strapcom hrozna vyrastajúci v striebornom štíte z vysokého modrého, strieborným zvlneným brvnom preloženého trojvršia. (Obrázok 2)



Obrázok 2 Erb obce

Vlajka obce pozostáva z pozdĺžnych pruhov vo farbách striedavo bielej, modrej a zelenej a to v takomto poradí zhora: 1/9 biela, 1/9 modrá, 1/9 zelená, 1/9 biela, 1/9 modrá, 1/9 zelená, 1/9 biela, 1/9 modrá, 1/9 zelená, s dvoma zárezmi.

(Obrázok 3)



Obrázok 3 Vlajka obce

### 2.5 ZAČLENENIE OBCE DO MIKROREGIÓNU

Slovenské Nové Mesto je súčasťou Miestnej akčnej skupiny TOKAJ – ROVINA, o. z. Občianske združenie vzniklo v roku 2008 registráciou na Ministertstve vnútra SR. Hlavným cieľom občianskeho združenia je implementácia projektov z fondov Európskej únie. Členmi MAS TOKAJ – ROVINA, o. z. sú ďalej obce: Zemplínske Hradište, Kozuchov, Zemplínsky Branč, Novosad, Hrčel', Kysta, Kašov, Cejkov, Zemplínske Jastrabie, Sirník, Hraň, Čerhov, Veľká Tŕňa, Malá Tŕňa, Černochoy, Viničky, Bara, Borša, Ladmovce, Zemplín.

## A I. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

### 3. KRAJINA

#### 3.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA OBCE A VYUŽITIE KRAJINY

Slovenské Nové Mesto je súčasťou Tokajskej vinohradníckej oblasti. Hranice Tokajskej oblasti sa nachádzajú zhruba medzi riečkou Roňava na západe, na juhu je hraničnou riekou Bodrog, na východe katastrálne hranice obcí Viničky, Černochoy a Veľká Tŕňa, na severe katastrálne hranice obcí Veľká Tŕňa a Čerhov. Vinohradnícka oblasť je chránená zákonom číslo 332/1996 Z.z. a jeho doplnkom – zákonom č. 434/2002 Z.z., ktoré upravujú jeho režim. Tokajskú oblasť na slovenskej časti tvoria obce Malá Tŕňa, Veľká Tŕňa, Čerhov, Slovenské Nové Mesto (Vinohradnícky hon Káta – Čelejka o výmere 131,29 ha), Viničky, Veľká Bara a Černochoy. Nárazníkovú zónu Tokajskej vinohradníckej oblasti tvoria obce Borša, Ladmovce a Zemplín. Celý historický Tokajský región rozdeľuje rieka Roňava na dve časti, 12-15% na Slovensku čo je cca 908 ha a maďarskú 85 až 88% čo je cca 6000 ha vinogradov. Územie celého Tokajského regiónu má rozlohu 102,63 km<sup>2</sup>. Slovenská Tokajská oblasť je súčasne najmenšou vinohradníckou oblasťou na Slovensku. Jedinečnosť tejto



## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

vinohradníckej oblasti je založená na geologických procesoch, ktoré umožnili vytvorenie špecifických pôdnych a klimatických podmienok na pestovanie viniča a výrobu veľmi kvalitných vín, ktoré sú svetoznáme a medzinárodne uznávané.

Územie obce sa nachádza v teplom klimatickom regióne, veľmi suchom nížinnom a kontinentálnom.

Priemerná ročná denná teplota vzduchu:	+10 °C.
Dĺžka obdobia s teplotou vzduchu nad 5°C	232 dní
Priemerný úhrn zrážok	530 - 700 mm
Priemerné teploty vzduchu v januári	-1 až -4 °C
Priemerné teploty vzduchu v júli	18,5 až 20,5°C
Priemerná teplota vo vegetačnom období	15 - 17°C

V katastrálnom území obce sú podľa bonity najlepšimi skupinami pôdno-ekologických jednotiek skupiny 5, 6 a 7. Piata skupina je tretia najlepšia skupina, ktorá je chránená. Je to nívna glejová pôda, stredne ťažká, na rovine bez prejavu plošnej vodnej erózie. Štruktúra pôdneho fondu je znázornená v tabuľkách. V obci výrazne prevažuje poľnohospodárska pôda, ktorá tvorí až 96,72% celkového pôdneho fondu.

V rámci poľnohospodárskej pôdy najväčšiu rozlohu tvorí orná pôda, ktorá sa na celkovom fonde podieľa 92,61 %. V katastri obce sa nenachádzajú lesy, ani vodné plochy.

V obci v rámci nepoľnohospodárskej pôdy najväčšiu časť katastrálneho územia tvoria zastavané plochy 2,39 %.

Tabuľka Využívanie pozemkov obce

OBEC SLOVENSKE NOVÉ MESTO	POĽNO- HOSPODÁRSKE POZEMKY	LESNÉ POZEMKY	VODNÉ PLOCHY	ZASTAVANÉ PLOCHY	OSTATNÉ PLOCHY	CELKOM
	1 295,1	0	0	32,1	11,8	1 339
% k ploche celkom	96,72	0	0	2,40	0,88	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

Tabuľka: Využívanie poľnohospodárskej pôdy v obci

OBEC SLOVENSKE NOVÉ MESTO	DRUH POZEMKU				CELKOM
	ORNÁ PÔDA	VINICE	ZÁHRADY OVOCNÉ SADY	LŮKY, PASTVINY	
	1 240	0	27	28,1	1 295,1
% k ploche celkom	95,75	0	2,08	2,17	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

## 4. OBYVATEĽSTVO

### 4.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Dlhodobý vývoj počtu obyvateľov vypovedá o stabilizovanom demografickom vývoji obce v sledovanom období. V posledných rokoch je zaznamenaný celkový mierny nárast počtu obyvateľov, čo pozitívne ovplyvňuje predpokladaný rozvoj obce. Trend úbytku obyvateľov v dlhodobom horizonte, hlavne z ekonomických dôvodov sa minimálne prechodne zastavil. Hustota osídlenia je približne 82,67 obyvateľov na 1 km<sup>2</sup>.

Tabuľka Vývoj počtu obyvateľov v obci

OBEC SLOVENSKE NOVÉ MESTO	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	1 090	1 089	1 098	1 086	1 091	1 082	1 099	1 107

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015, stav k 31. 8. 2015

V obci prevažujú obyvatelia slovenskej národnosti, najpočetnejšou menšinou sú obyvatelia maďarskej národnosti. Národnostná skladba obyvateľov je v nasledujúcej prehľadnej tabuľke.

# PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

Tabuľka Skladba obyvateľov podľa národností

NÁRODNOSŤ	POČET
SLOVENSKÁ	829
MAĎARSKÁ	98
ČESKÁ	6
RUSÍNSKA	2
OSTATNÉ	42

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

## 4.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

V obci je možné sledovať vyrovnaný stav obyvateľov v produktívnom veku ku „seniorom“. O vekovej štruktúre obyvateľov najlepšie vypovedá hodnota indexu starnutia, ktorá v obci dosiahla hodnotu 1,073. Táto hodnota vyjadruje podiel obyvateľov v neproduktívnom veku (60 rokov a viac) ku počtu obyvateľov vo veku 0-14 rokov. Aktuálna hodnota indexu vypovedá o stabilizovanom stave obce, ale so sklonom k starnutiu populácie, čo je však dlhodobý stav na celom Slovensku.

Tabuľka: Zastúpenie vekových kategórií v obci

OBEC SLOVENSKE NOVÉ MESTO	0 – 15 ROKOV	15 – 30 ROKOV	30 – 62 ROKOV	VIAC AKO 62 ROKOV
	193	218	499	207

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

## 4.3 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

Vzdelanie obyvateľov úzko súvisí so schopnosťami a zručnosťami uplatniť sa na trhu práce. Mimo väčších miest, v regiónoch kde prevažujú menšie obce je vzdelanostná úroveň obyvateľov tradične nižšia, čo síce prináša riziko vyššej nezamestnanosti, na druhej strane je to potenciál pre tradičné remeslá a prácu v poľnohospodárstve. Naopak, vyššie vzdelanie obyvateľov môže mať pozitívny vplyv na rozvoj ekonomického potenciálu obce.

V obci Slovenské Nové Mesto celkovo prevažujú obyvatelia v aktívnom veku so stredným odborným vzdelaním s maturitou, druhou najpočetnejšou skupinou ekonomicky aktívneho obyvateľstva sú obyvatelia s učňovským vzdelaním bez maturity. Obyvateľov bez vzdelania je 16.

Z reálneho podielu jednotlivých vzdelanostných kategórií vyplýva, že obyvatelia s odbornosťou sú silným potenciálom obce.

Podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí nie je vysoký, ale nie je ani zanedbateľný a zodpovedá vzdelanostným trendom regiónu malých obcí, kde je potrebné za vzdelávaním odchádzať do vzdialenejších centier. Nižší záujem o vysokoškolské vzdelanie môže súvisieť aj s nedostatočnou možnosťou vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov sa v regióne a v obci realizovať a uplatniť svoju kvalifikáciu. V obci je 34 vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov s technickým aj univerzitným zameraním.

Zo vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce vyplýva, že najväčší podiel majú obyvatelia so vzdelaním v oblasti stavebníctva, strojárstva, služieb a poľnohospodárstva. Záujem obyvateľov vzdelávať sa prioritne v týchto odvetviach zodpovedá tradícii aj pracovným možnostiam a ponuke trhu práce v obci a jej blízkom okolí.

## 4.4 ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV

Nedostatok pracovných príležitostí a nezáujem investorov priniesť ľuďom prácu do obce a jej okolia je dlhodobý nepriaznivý problém, ktorý má dopad na ekonomický rozvoj obce, ale aj na sociálny, kultúrny a psychologický život jej obyvateľov. Starosta obce, spolu so starostami susediacich obcí aktívne vyhľadáva malých a stredných podnikateľov, ktorí by nadviazali na aktivity, ktoré v predchádzajúcom období zamestnávali ľudí z regiónu. Ponúka zároveň aj stimuly, ktoré sú síce obmedzené, ale môžu aspoň čiastočne motivovať budúcich možných zamestnávateľov. Starosta obce sa zároveň svojim obyvateľom snaží sprostredkovať informácie o pracovných príležitostiach v okolí, zaoberá sa aj aktívnou politikou zamestnanosti, zabezpečuje rekvalifikáciu a poskytuje aj ďalšie poradenstvo. Celé úsilie pritiahnúť do obce/mikroregiónu malých až stredných podnikateľov naráža na nedostatočnú dopravnú infraštruktúru ako zázemie pre budúcich možných záujemcov. Jediným

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

zamestnávateľom v malých obciach je často len obecný úrad. Ekonomicky aktívni obyvatelia musia za prácou, hlavne v odvetviach priemyslu dochádzať do viac, alebo menej vzdialenejších miest, do iných regiónov a do zahraničia, predovšetkým do Čiech, Anglicka, Maďarska a Rakúska. Najväčšie uplatnenie v obci a jej bezprostrednom okolí majú ekonomicky aktívni obyvatelia v poľnohospodárskych odvetviach a v odvetviach základných služieb cestovného ruchu v pozícii podnikateľ – „samozamestnávateľ“.

Obyvatelia zamestnaní a pracujúci mimo obce a bezprostredný región pracujú prevažne v odvetviach stavebníctva a služieb.

Napriek zavádzaniu legislatívnych nástrojov na znižovanie nezamestnanosti sa dlhodobo nedarí do obce a jej širšieho okolia prilákať ekonomickými stimulmi takých investorov, ktorí by citeľne znížili vysokú nezamestnanosť obyvateľov. Aj napriek tomu, že globálne je ekonomická kríza na ústupe, v obci a regióne aj po roku 2010 narastá počet nezamestnaných. V obci je evidovaných až 83 obyvateľov dlhodobo nezamestnaných a traja obyvatelia sú v hmotnej núdzi. Trochu optimizmu dodáva využívanie niektorých stimulov na znižovanie nezamestnanosti mladých. Obec využíva dostupné nástroje aktívnej politiky trhu práce. V roku 2015 je na aktívne práce zamestnaných 24 uchádzačov o zamestnanie, na absolventskej praxi je 1 osoba.

Tabuľka Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti

OBEC	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet nezamestnaných mužov a žien spolu	98	119	120	143	140	134	120
Počet obyvateľov na absolventskej praxi	1	1	1	1	1	1	2
Počet obyvateľov v chránených dielňach	0	0	0	0	0	0	0
Počet absolventov rekvalifikačných kurzov/zamestnali sa	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

### 4.5 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

S demografickým vývojom obyvateľov v obci a pracovnými príležitosťami v regióne úzko súvisí aj rozvoj individuálnej výstavby a záujem mladých rodín nevysťahovať sa do vzdialenejších centier, ale ostať v obci/regióne. Najväčší záujem o budovanie vlastného bývania mali obyvatelia pred rokom 1991. Za obdobie od roku 2006 sa v obci postavilo len 6 nových rodinných domov. Obec má záujem podporovať mladých ľudí, aby v obci zostali na trvalo, tu sa usídlili a vychovávali svoje deti. Je tak motivovaná pripraviť pozemky pre individuálnu výstavbu a ponúknuť aj ďalšie motivačné nástroje.

Tabuľka Vek domového fondu

OBEC SLOVENSKE NOVÉ MESTO	POSTAVENÉ V ROKOCH				
	do 1919	1920 – 1970	1971 - 1991	1992 – 2005	2006 - 2014
	5	186	87	16	6

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

Občania obce žijú prevažne v rodinných domoch, čo zodpovedá dedinskému charakteru obce a celého regiónu. Väčšina obývaných domov je využívaná na trvalé bývanie. 5 domov je trvale neobývaných. Sú to domy, ktoré sú vekovo staré a na bývanie nevyhovujúce. Obec má vo svojom vlastníctve 6 bytov, pre podporu mladých rodín a rodín zo sociálne znevýhodneného prostredia má obec záujem postaviť viac obecných bytov aj bytov s nízkym štandardom.

Tabuľka Prehľad domového a bytového fondu

OBEC SLOVENSKE NOVÉ MESTO	RODINNÉ DOMY			BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH		
	TRVALO OBÝVANÉ	PRECHODNE OBÝVANÉ	NEOBÝVANÉ	TRVALO OBÝVANÉ,	PRECHODNE OBÝVANÉ	NEOBÝVANÉ
	261	0	5	6	0	6

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015



## 5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE

### 5.1 ZDRAVOTNÉ A SOCIÁLNE SLUŽBY

V obci Slovenské Nové Mesto sa nenachádza zdravotné stredisko, neordinuje tu ani všeobecný lekár či pediater s občasnými ordinačnými hodinami len v niektoré dni v týždni, nie je k dispozícii ani lekárne. Obyvatelia obce dochádzajú za základnou zdravotnou starostlivosťou do ambulancií zdravotného strediska v obci Veľatý. Za ďalšími špecialistami a špecializovanými zdravotnými ambulanciami dochádzajú obyvatelia obcí do okresného mesta Trebišov. V Trebišove je zároveň aj najbližšia nemocnica. Pre rýchlu zdravotnú pomoc je v obci záchranná služba. V blízkom regióne sa nenachádzajú žiadne liečivé pramene ani kúpele.

Pre potreby zabezpečenia sociálnych služieb seniorom nie je v obci zriadená terénna opatrovateľská služba, ani žiadne ďalšie služby celodennej či stálej opatrovateľskej služby. Tento stav je v súčasnosti pre obyvateľov obce nevyhovujúci, obec potrebuje tieto služby zabezpečiť. Vo vzťahu k starým a ťažko chorým pacientom pôsobí v obci nezisková organizácia Harmónia, ktorá spravuje hospic nie len pre potreby obce, ale širšieho regiónu. Obec má vybudovaný Dom smútku.

### 5.2 OSTATNÉ SLUŽBY A OBCHODY

V obci je dostupný predaj základných potravín, zmiešaný tovar, priemyselný tovar, drogéria, textil, obuv, nábytok aj elektroobchod. V obci sú tiež viaceré prevádzky služieb: stolárstvo, zámočníctvo, čalúnnictvo, autodoprava, pneuservis, vodárenské a plynárenské techniky, sklad ovocia a zeleniny spojený s predajom krmív, videopožičovňa, cukráreň, výroba pečiva, železiarstvo, predajňa tabaku, kozmetiky, masáže, oprava obuvi, čistiareň, záhradkárské potreby, krmivo pre psov, autoservis, kvetinarstvo. Sortiment predaja v obchodoch aj sortiment služieb je dostačujúci, za ostatným špecializovaným tovarom a službami obyvatelia dochádzajú do okolitých miest, hlavne do Trebišova, prípadne do susedného Maďarska.

Tabuľka Prehľad služieb v obci

OBEC SLOVENSKE NOVÉ MESTO	POTRAVINY (POTRAVINY SPOJENÉ SO ZMIEŠANÝM TOVAROM)	PREDAJŇA ZELENINY - OVOCIA	PREDAJŇA S TEXTILOM	PREDAJŇA S OBUVOU	LEKÁREŇ	OPRAVA OBUVI	OPRAVA ÁUT	CUKRÁREŇ	POHOSTINSTVO, RESTAURÁCIA	INÉ
	4	0	1	1	0	0	1	0	2	

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

## 6. ŠKOLSTVO

Stagnujúci demografický vývoj v predchádzajúcich rokoch nenarušil chod Materskej ani Základnej školy. V zriaďovateľskej pôsobnosti obce je jedna Materská škola a jedna Základná škola pre ročníky 1. – 4. Počet miest pre deti je postačujúci, deti ani žiaci prvého stupňa nenavštevujú predškolské ani školské zariadenie mimo obce a nie je to ani naopak, do týchto zariadení nedochádzajú deti ani žiaci z iných obcí. Žiaci vyšších ročníkov navštevujú základné školy v obci Borša, Čerhov alebo v Trebišove. V obci sa nenachádzajú špeciálne, ani umelecké školy.

Tabuľka Vývoj počtu žiakov v Materskej škole

Obec	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<b>Slovenské Nové Mesto</b>	45	46	46	46	47	41	44	44

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

Tabuľka Vývoj počtu žiakov v Základnej škole

Obec	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<b>Slovenské Nové Mesto</b>	73	78	91	78	78	82	72	82

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

Materská aj Základná škola majú samostatnú právnu subjektivitu. V pedagogickom procese nechýba priestor na prípravu detí do školy (v Materskej škole), aj priestor na využívanie interaktívnych didaktických pomôcok v pedagogickom procese žiakov či telesná výchova. Materská škola má vo svojom areáli detské ihrisko.

Budovy škôl sú čiastočne rekonštruované, je potrebné rekonštrukcie dokončiť, hlavne z hľadiska úspory energie. Rekonštrukciu si vyžaduje aj interiérové vybavenie a rozvod médií v budovách materskej aj základnej školy. Didaktické vybavenie škôl sa postupne modernizuje nákupom hračiek a výukových názorných pomôcok pre deti a nákupom interaktívnych pomôcok pre žiakov. Pri základnej škole funguje aj školský klub detí, kde sa deti môžu vzdelávať aj po vyučovaní a pripravovať sa na ďalší vyučovací deň. Škola nemá školskú jedáleň. V obci je potenciál rozšíreného vyučovania umeleckých predmetov hudby a tanca.

## 7. EKONOMIKA A RIADENIE SAMOSPRÁVY

### 7.1 EKONOMICKÁ KONDÍCIA OBCE

Pri hodnotení ekonomickej kondície obce je potrebné vychádzať z podrobného hodnotenia rozpočtu a záverečného účtu obce z predchádzajúcich rokov. Pre plánované budúce možné investície je dôležitým ukazovateľom ekonomickej sily predpokladaný vývoj rozpočtov, ktoré obec pripravuje a obecné zastupiteľstvo schvaľuje zo zákona v rámci viacročných rozpočtov. Od kondície a výkonnosti obce vo veľkej miere závisí jej reálna schopnosť prípravy projektovej dokumentácie, prípravy žiadostí a projektov pre nenávratné finančné prostriedky, ale aj schopnosť schválené projekty realizovať. Obec veľmi zodpovedne pristupuje k tvorbe svojho rozpočtu a viacročného rozpočtu, pri čerpaní jednotlivých položiek rozpočtu sa vďaka legislatíve osvedčil systém predbežnej, priebežnej aj následnej finančnej kontroly. Fiskálna decentralizácia nenaplnila očakávania, obec na prenesený výkon štátnej správy nedostáva dostatok zdrojov zo štátneho rozpočtu, ale svojim rozumným prístupom dokázala napriek nepriaznivej situácii aj v pokrízovom období šetrením rozumne hospodáriť s vyrovnaným rozpočtom a bez úverového zaťaženia.

Tabuľka Základný rozpočtový vývoj obce

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>VÝVOJ PRÍJMOV</b>							
VÝNOSY Z DAŇOVÉHO ÚRADU	223 644,05	219 612,46	238 303,31	243 336,13	271 238	275 000	280 000
VÝNOSY Z MIESTNYCH DANÍ	30 775,04	30 760,14	45 286,37	32 217,33	35 228	35 238	35 300
NEDAŇOVÉ PRÍJMY	25 611,16	23 766,77	31 180,18	52 144,87	26 661,50	26 659,50	26 495,50
PRÍJMY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU CELKOM	588 961,98	432 670,49	262 862,90	246 261,81	214 534	182 100	182 100
ÚVERY Z BÁNK	0	0	0	0	0	0	0
ŠJ	-	17 794,67	23 479,93	22 142,02	0	0	0
PREÚČTOVANIE Z PEŇAŽNÝCH FONDŮ	53 322,72	46 271,42	64 647,67	32 312,96	36 922	0	0
OSTATNÉ (DAR, GRANTY, ODPREDAJ...)	0	300	200	1 000	1 000	1 000	1 000
<b>VÝVOJ VÝDAVKOV</b>							
VLASTNÝ VÝKON	269 227,90	247 761,96	256 433,17	262 343,71	332 886,30	305 606,75	299 456,75
PRENESENÝ VÝKON	227 802,70	209 855,27	208 401,54	251 255,23	222 124,20	214 801,45	200 222,99
ZÁVÄZKY	2 425,30	313,38	534,27	1 255,32	1 000	1 000	1 000

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

ŠJ	0	17 794,67	23 622,78	21 734,58	0	0	0
OSTATNÉ (ÚROKY...)	0	0	0	0	0	0	0

Uvedené v €

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

### 7.2 RIADENIE SAMOSPRÁVY

Po rozdelení niekdajších národných výborov sa na Slovensku vytvorili predpoklady formovania a posilňovania občianskej spoločnosti. Najlepšou cestou, aby sa občan mohol podieľať na spravovaní spoločnosti je decentralizácia moci na nižšie územné jednotky – obce. Dnes môžeme smelo povedať, že územná demokracia má u nás už zakorenenú tradíciu a obce sa stali základnou jednotkou, priestorom, kde ešte obyvatelia majú záujem o veci verejné – obecné.

Obce vo svojej činnosti zabezpečujú originálne – samosprávne kompetencie, a postupnou decentralizáciou v niektorých oblastiach aj prenesený výkon štátnej správy. Rýchly vývoj informačných technológií a potreba okamžitého prístupu k niektorým informáciám a podkladom priniesli výzvu aj pre územnú samosprávu a jej informatizáciu. Obce potrebujú rýchle a efektívne prepojenie na ostatné orgány a inštitúcie verejnej správy a potrebujú získať hodnoverné podklady a informácie od úradov okamžite. Podobne aj občania pre vybavovanie akýchkoľvek záležitostí potrebujú prístup k takýmto portálom. Aktuálne stanovený termín na kompletne „on-line“ prepojenie je záver roka 2016. Obec Slovenské Nové Mesto sa priebežne zapája do softwarového aj hardwarového vybavenia aj prostredníctvom projektu DEUS a postupne bude on-line prepojená v skúšobnej prevádzke v sieti DCOM.

Výkonným zázemím obecného zastupiteľstva a starostu je obecný úrad, ktorý zabezpečuje potrebné organizačné aj administratívne úkony a priestor komunikácie s občanmi. Obec má vlastný stavebný úrad. Samozrejmosťou pre občanov je čoraz viac vybavovať potrebné doklady, potvrdenia či ďalšie rozhodnutia vo vzťahu k samospráve elektronicky. Predpokladom, aby obec mohla so svojimi občanmi takto elektronicky komunikovať, je kvalitné a moderné technické a technologické vybavenie úradu. Obec postupne pre svoj úrad zabezpečuje nie len počítačové vybavenie, ale hlavne inteligentné softwarové zázemie, ktoré je prepojené na portály ďalších orgánov verejnej správy a tak dostupné pre všetkých občanov obce. Obec má vybavenie 6 počítačov, 1 notebook, internet.

## 8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

### 8.1 STAV TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Obec je zásobovaná pitnou vodou z Pobodrožského skupinového vodovodu. Vodným zdrojom tohto systému sú studne v Slovenskom Novom Meste s odporúčanou výdatnosťou 85 l.s<sup>-1</sup>. Samotná obec je zásobovaná z vodojemu Viničky o obsahu 4 000 m<sup>3</sup>. Z vodojemu sa dopravuje voda spoločným zásobovacím potrubím DN 500 po štátnu cestu I/79, odkiaľ pokračuje jedna vetva smerom na Kráľovský Chlmec a druhá DN 200, dĺžky 800 m do Borše a ďalej potrubím dĺžky 220 m DN do Slovenského Nového Mesta, odkiaľ sa ďalej dodáva do Veľkej a Malej Tírne. Rozvodná vodovodná sieť je vybudovaná z potrubí DN 80-150 celkovej dĺžky 5 800 m. Na vodovodnú sieť je napojených 87% obyvateľov obce.

V obci Slovenské Nové Mesto je vybudovaná verejná kanalizácia, ktorá sa začala budovať ešte v roku 1920 s vyústením pri colnici do toku Roňava. Kanalizácia má dve vetvy, jednu smerom od materskej školy, na ktorej je čerpacia stanica a druhá od budovy Policajného zboru SR, ktorá po spojení smeruje k budove colnice. Celková dĺžka kanalizácie je 636 m. Kanalizácia bola dobudovaná v roku 2004 z fondov PHARE. Odpadové vody z obce sú čistené na ČOV umiestnenej v Borši. Je zrealizovaná ako mechanicko-biologická s mechanickým odvodnením kalu. Táto čistička nepracuje spoľahlivo hlavne v časoch dažďov a záplav. Časť domov využíva aj zastaralé septické nádoby, čo tiež spôsobuje záťaž pre životné prostredie.

Obec je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z 22KV vonkajšieho elektrického vedenia č. 210 a 22KV vonkajšou prípojkou z meniarne ŽSR v obci Borša. Distribúciu NN rozvodov v obci zabezpečuje 7 transformačných staníc 22/04 KV. Pre elektrické vykurovanie v obci v počte 38 odberov sa zabezpečuje celkový príkon 622 KW. NN elektrický rozvod v obci je vzdušný, na betónových podperách, prípadne na konzolách. Vonkajšie osvetlenie je umiestnené na podperách. Navrhovaný NN elektrický rozvod na rozvojových lokalitách sa bude realizovať káblový v zemi včítane vonkajšieho osvetlenia.

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

Obec Slovenské Nové Mesto je plynofikovaná, keď spoločne s obcou Borša bol v roku 2001 vypracovaný projekt plynofikácie. Zásobovanie zemným plynom sa realizuje z RS 3000 Viničky. Rozvod plynu v obci je strednotlaký (STL) PN 0,4 MPa, bol vybudovaný v roku 2003.

Obec je súčasťou UTO - uzlového telefónneho obvodu Trebišov s MTO - miestnym telefónnym obvodom v Slovenskom Novom Meste. Nová automatická telefónna ústredňa - ATÚ je vybudovaná na Námestí Cyrila a Metoda pri ceste I/79 v parkovej zeleni. V súčasnosti je v obci aj vykryvač na príjem signálu od mobilného operátora Orange a je zabezpečený aj príjem signálu od mobilných operátorov T-MOBIL a O2.

Verejné osvetlenie aj obecný rozhlas sú v obci vybudované, majú zastaralú technológiu a nezodpovedajú potrebám energetickej úspornosti, ekologickej nenáročnosti ani súčasným technickým možnostiam a potrebám. Podrobný stav technickej infraštruktúry je v tabuľke.

Tabuľka Technická infraštruktúra v obci

OBEC SLOVENSKE NOVÉ MESTO	PLYNOVOD	VODOVOD	KANALIZÁCIA	ČOV	OBECNÝ ROZHLAS	VEREJNÉ OSVETLENIE	SEPAROVANIE ODPADU
	áno	áno	áno	nie	áno	áno	áno

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

### 8.2 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

V obci je zavedený separovaný zber komunálneho odpadu. Tuhý komunálny odpad sa odváža a skládkuje na skládke odpadu pri obci Svätuša. Odpad zo žump a malých domových ČOV sa vyváža a zneškodňuje v ČOV Borša. Obec má nelegálnu skládku odpadu, na jej odstránenie sa aktuálne uchádza o dotácie z Environmentálneho fondu.

### 8.3 DOBROVOLNÁ POŽIARNA OCHRANA

Dobrovoľné hasičské zbory majú dlhoročnú tradíciu. Sú zamerané na zásahovú činnosť pri požiaroch, zabezpečujú protipožiarnu prevenciu a výchovu na predchádzanie požiarov v obciach. Aktívne sa zapájajú do protipovodňových akcií. Okrem pomoci pri zásahoch sú v obciach často nositeľmi histórie, tradície, športu aj obdivu. V nadväznosti na potrebu rýchleho zásahu v prípade vzniku požiaru v odľahlejších regiónoch viaceré obce dlhodobo podporujú dobrovoľnú hasičskú ochranu. V obci Slovenské Nové Mesto sa nachádza požiarne zbrojnice aj aktívni dobrovoľní hasiči. Hasičský a záchranný zbor v rokoch 2014 – 2016 technicky modernizuje dobrovoľné hasičské zbrojnice vyradenou a repasovanou technikou.

## 9. KULTÚRA A ŠPORT

Ponuka kultúrnych, spoločenských a športových aktivít je viac-menej tradičného charakteru. V kultúre prevažujú rodičovský ples, deň detí, deň dôchodcov, Mikuláš, MDŽ. Obec každoročne organizuje aj festival zahraničných Slovákov Tokaj v Európe a Dedovizeň.

V obci sa konajú aj športové víkendy a futbalové turnaje, stolnotenisové turnaje, volejbalové zápasy. Aj napriek týmto aktivitám občanom chýbajú častejšie športové podujatia pre deti a dospelých. Obec má vybudované viacúčelové ihrisko aj detské ihriská aj ďalšie zázemie pre športovanie, viac upresnené v tabuľke.

Za väčšími kultúrnymi, spoločenskými a športovými aktivitami musia občania dochádzať do väčších centier.

V rámci spoločenského a športového vyžitia občania využívajú modernizovanú oddychovú zónu v centre obce, občanom nechýbajú ďalšie oddychové zóny (lavičky, altánky, piknikové plochy) a otvorené priestranstvo na konanie kultúrnych a letných zábav (amfiteáter, pódium a pod.). V obci sa nachádza kultúrny dom s vybavenou veľkou sálou, malou sálou a kuchynkou, obecná knižnica.

# PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

Tabuľka Prehľad športových možností v obci

OBEC SLOVENSKE NOVÉ MESTO	DETSKÉ IHRISKO, ŠPORTOVISKO	ZARIADENÉ FUTBALOVÉ IHRISKO	NEZARIADENÉ IHRISKO, ŠPORTOVÁ PLOCHA	KLZISKO	TENISOVÉ IHRISKO	KULTÚRNY DOM	INÉ
	2	1	1	1	1	1	viacúčelové ihrisko

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

## 10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI

Obec Slovenské Nové Mesto má ambíciu pripraviť pre svoje potreby a investície kvalitné investičné projekty v súlade so schváleným dokumentom Aktualizácie Plánu rozvoja obce. V súčasnej dobe sú pripravené čiastkové projekty z dôvodu, aby nebola potrebná ich následná aktualizácia v reálnom čase ich realizácie. Ostatné projekty bude obec pripravovať po schválení Plánu rozvoja obce v nadväznosti na časovú os jeho plnenia.

## 11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCE

Pre analýzu vnútorného prostredia boli identifikované viaceré kľúčové oblasti, v ktorých spracovateľ sledoval vývoj za posledných minimálne 6 rokov a kde to bolo relevantné, bol porovnaný vývoj z obdobia predchádzajúceho PHSR. Hodnotenie vnútorného prostredia je dôležité pre rozpoznanie silných a slabých stránok obce. Pre potreby aktualizácie PHSR boli identifikované, sledované a vyhodnotené oblasti:

geografia, demografia, vzdelanosť obyvateľov, zamestnanosť obyvateľov, domový a bytový fond, zdravotné, sociálne služby a služby občianskej vybavenosti, školstvo, ekonomika, technická infraštruktúra, kultúra a šport.

Pre potreby aktualizácie PHSR spracovateľ v jednotlivých oblastiach hodnotenia uvádza k textu aj prehľadné tabuľky, prípadne aj názorné grafy údajov obce.

Medzi silné stránky obce patrí početné zastúpenie obyvateľov v produktívnom veku, prevaha obyvateľov so vzdelaním pre poľnohospodárstvo a vinárstvo, tiež s remeselnými zručnosťami, ochota ľudí vzdelávať sa a rekvalifikovať aj záujem pre vytvorenie priestoru pre miestnych drobných farmárov a vinárov na odbyť ich produkcie. Silné stránky obce možno hodnotiť ako solídny predpoklad pre riešenie zamestnanosti.

Naopak, medzi slabé stránky je potrebné zaradiť slabú propagáciu regiónu a jeho možností, nedostatočnú dopravnú infraštruktúru a nedostatok finančných možností obce pre väčšie investície a rozvojové aktivity.

Podrobné zhodnotenie silných aj slabých stránok obce je v SWOT.

Tabuľka Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát			
Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Oblasť dát /téma	Zdroj dát
Geografia	obec	Služby	obec
Demografia	obec	Školstvo	obec
Vzdelanosť	obec	Ekonomika	obec
Zamestnanosť	obec	Technická infraštruktúra	obec
Domový fond	obec	Kultúra, šport	obec

Zdroj: vlastné spracovanie

## A II. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

### 12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCI, REGIÓNE

#### 12.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA VÝVOJA NEZAMESTNANOSTI V OBCI

V súvislosti s prechodom slovenského ekonomického systému na trhové hospodárstvo sa následne prejavili zmeny na trhu práce. Nezamestnanosť sa zaradila medzi hlavné negatívne rysy spoločnosti vo viacerých regiónoch Slovenska. Dlhodobá nezamestnanosť sa pritom stala ekonomickým, psychologickým, sociálnym a kultúrnym problémom.

Obec Slovenské Nové Mesto patrí medzi regióny s dlhodobou vysokou mierou nezamestnanosti. Dôvody takejto miery nezamestnanosti môžeme vidieť vo viacerých príčinách. V prvom rade je to zrušenie a zlikvidovanie viacerých podnikov ľahkého priemyslu, ktoré mali v regióne svoju tradíciu a zamestnávali značný počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Boli to hlavne podniky v oblasti spracovávania potravín a poľnohospodárskych produktov, kameňolom, železnica aj ďalšie. Okrem zamestnávania tieto podniky zároveň pripravovali na svoje profesie množstvo mladých ľudí v rámci učňovského a stredného odborného školstva. Ľudia, dnes už v strednom veku, vyškolení pre tieto tradičné profesie a remeslá, dnes v tomto regióne nenachádzajú svoje uplatnenie.

V nemalej miere ďalšou možnou príčinou vysokej miery nezamestnanosti je aj malé zastúpenie obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním. Títo obyvatelia by vedeli a mali schopnosti rozvinúť v regióne malé a stredné podnikanie, prípadne pritiahnúť zaujímavého investora pre rozvoj ľahkého priemyslu. V obci a regióne je práve opačný trend, kedy obyvatelia regiónu s vysokoškolským vzdelaním sú nútení odchádzať a nájsť si svoje uplatnenie v iných častiach Slovenska a v zahraničí.

V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na ďalšiu možnú príčinu vysokej miery nezamestnanosti, a tou je nízka kúpyschopnosť obyvateľov obce aj celého mikroregiónu a regiónu. Tá má za následok likvidáciu viacerých drobných podnikateľov, ktorí zabezpečujú predovšetkým predaj poľnohospodárskej produkcie. V záujme poskytovania nízkych cien a prispôsobenia sa kúpyschopnosti obyvateľov tieto nemôžu vytvoriť ďalšie pracovné miesta a počítať s rozvojom vlastnej firmy.

Uvedené hlavné príčiny sú dlhodobé a ani vďaka aktívnej politike trhu práce nie sú uspokojivo minimalizované.

Územie obce podľa územnosprávneho členenia patrí do pôsobnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trebišove, ktorý sa zaoberá aktívnou politikou zamestnanosti. Je miestom vyhodnocovania trhu práce, evidencie nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a rekvalifikácie.

#### 12.2 PODNIKATEĽSKÉ ZÁZEMIE

V obci sa nachádza 18 podnikateľských subjektov. Najväčšie zastúpenie majú podnikatelia – fyzické osoby, druhou najpočetnejšou formou podnikania sú obchodné spoločnosti. Napriek tomu, že obec má ideálne podmienky na rozvoj poľnohospodárstva, ovocinárstva a vinárstva, v obci pôsobia len traja samostatne hospodáriaci roľníci. Tento nízky počet je odrazom toho, že miestni farmári, aj keď majú farmársku tradíciu a ideálne prírodné podmienky, z hľadiska podnikania nevedia konkurovať lacným potravinám v obchodných reťazcoch. V poslednej dobe sa zvyšuje záujem obyvateľov o kvalitné, ekologicky nezávadné potraviny a je predpoklad, že záujem farmárov podnikat' v rôznych odvetviach poľnohospodárstva bude citel'ný.

Tabuľka Typy podnikateľských subjektov v obci

TYP PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU	POČET
Podnikatelia – fyzické osoby	9
Samostatne hospodáriaci roľníci	3
Obchodné spoločnosti (a.s., s.r.o.)	6
Družstevné organizácie	0
Iné - aké	0

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

Existujúce podnikateľské subjekty v obci, napriek ich solídneho počtu nespĺňajú očakávanie rapídneho zníženia nezamestnanosti v obci. Z celkového počtu podnikateľských subjektov je 8 subjektov, ktoré nezamestnávajú žiadnych zamestnancov a 8 subjektov, ktoré zamestnávajú do 5 zamestnancov (čo nie je z hľadiska klasifikácie ani mikropodnik). Tento fakt je možné odôvodniť tým, že fiskálna politika štátu odrádza podnikateľov zamestnať iných zamestnancov. Pre takéto subjekty je výhodnejšie dohodnúť si na prácu buď ďalších živnostníkov, alebo využiť iné inštitúty mimo trvalého pracovného pomeru. Dá sa predpokladať, že viaceré pracovné aktivity sú riešené aj ako „práca na čierno“. Je to dôsledok toho, že aktuálna legislatíva nemotivuje ani živnostníkov zamestnať sa vo vlastnej firme, ale radšej využiť iné možnosti. Podobne je to aj u spoločností s ručením obmedzeným, aj keď je ich nepomerne menej. V obci nie je ani jeden podnikateľský subjekt, ktorý by zamestnal viac ako 50 zamestnancov.

Tabuľka Ekonomické subjekty v obci podľa počtu zamestnancov

<b>EKONOMICKÝ SUBJEKT S POČTOM ZAMESTNANCOV</b>	<b>POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTOV TEJTO KATEGÓRIE</b>
bez zamestnancov	8
1 až 5	8
6 až 9	2
10 až 50	0
50 až 99	0
100 a viac	0

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

Podnikateľské subjekty sa vo svojej činnosti riadia dopytom trhu, dôsledkom čoho je prevaha podnikateľov v oblasti obchodu, potom stavebníctva.

Tabuľka Odvetvová štruktúra ekonomických subjektov v obci

<b>ODVETVIE</b>	<b>POČET SUBJEKTOV</b>
Poľnohospodárstvo a lesníctvo	3
Drevospracujúci priemysel	0
Strojársky priemysel	0
Iný priemysel	0
Stavebníctvo	2
Maloobchod, veľkoobchod	4
Služby občianskej vybavenosti	1
Školstvo	2
Pozemná doprava	0
Iné - aké	0

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

### 12.2.1 SLUŽBY A CESTOVNÝ RUCH

Dominantné postavenie majú v obci podnikatelia poskytujúci služby s prevahou maloobchodu a služieb občianskej vybavenosti. Absentujú služby dopĺňajúce cestovný ruch, ktoré môžu mať v budúcnosti potenciál rozvoja. Podnikateľské subjekty v oblasti základných služieb sú odkázané na zákazníkov z obce a mikroregiónu a preto je veľmi dôležitá aj ich lokalizácia v nadväznosti na migráciu obyvateľov okolitých obcí. Naopak, budúce služby v oblasti cestovného ruchu je vhodné efektívne a rozumne lokalizovať v rámci celého regiónu. Dobrá konkurencia môže prispieť k skvalitneniu služieb, ale dôležité je aj identifikovať konkurenčné výhody aj nevýhody práve pre tento segment, nakoľko aj toto môže mať výrazný vplyv na ich rozvoj aj rozvoj územia.

### 12.2.2 POĽNOHOSPODÁRSTVO

Druhým najrozšírenejším podnikateľským odvetvím je podnikanie vo vinohradníctve a v poľnohospodárstve. Tokajská oblasť dáva predpoklad čo najväčšieho využitia pôdy na pestovanie

tradičného viniča a výroby tradičných tokajských vín. Úrodná pôda poskytuje okrem vynikajúcich možností pre vinič aj výborné podmienky pre pestovanie ďalších poľnohospodárskych produktov a chov dobytka. V obci pôsobia samostatne hospodáriaci roľníci a pestovatelia viniča.

### 12.2.3 NAJVÝZNAMNEJŠÍ ZAMESTNÁVATELIA V OBCI

Medzi najvýznamnejších zamestnávateľov z hľadiska optimalizácie nezamestnanosti v mikroregióne patria Tokaj & CO s.r.o., OMV Slovensko, Železnice Slovenskej republiky.

## 13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY

Na označenie nepodnikateľských subjektov, mimovládnych organizácií, spolkov či združení sa na Slovensku zaužíval pojem Tretí sektor. Existencia týchto subjektov a ich zúčastňovanie sa na živote spoločnosti charakterizuje občiansku spoločnosť. V podmienkach územnej samosprávy je to ideálna symbióza, kedy tretí sektor pôsobí v oblastiach, kde dopĺňa manažment samosprávy. Spolkový a záujmový život v obci a v celom mikroregióne má dlhodobú tradíciu.

### 13.1 MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

Mimovládne organizácie sú organizácie s právnou subjektivitou vytvorené súkromnými osobami alebo organizáciami, ktoré sa nezúčastňujú na vláde a ani vo vláde nemajú svojich zástupcov (vrátane orgánov územnej samosprávy). Ich mimovládny charakter je daný tým, že štát, ani orgány územnej samosprávy vrátane ich predstaviteľov nemajú nijaký vplyv na vedenie organizácie alebo iné ovplyvňovanie ich činnosti. Mimovládne organizácie sú inštitucionalizované, nezávislé a spravidla zriadené na verejno-prospešné účely. V podmienkach Slovenska sú mimovládne inštitúcie ako nezávislé výskumné, hodnotiace a poradné organizácie, ich pôsobnosť je globálna so zameraním na vybrané odvetvia spoločnosti a riadenia hospodárstva. V obci Slovenské Nové Mesto nepôsobia žiadne významné mimovládne organizácie.

### 13.2 SPOLKY A ZÁUJMOVÉ ORGANIZÁCIE

Spolková a záujmová činnosť má v obci tradíciu dlhé desaťročia. Občania sa neformálne schádzali na rôznych folklórnych akciách a podujatiach, vinobraní, športových aktivitách a podobne. Neskôr tieto spolky aj inštitucionalizovali. Aj spolky a záujmové združenia sú charakterizované dobrovoľnosťou, nezávislosťou, ale ich ciele ohraničuje okruh ich aktivít. Obec má bohatú tradičnú spolkovú činnosť. Aktuálne pôsobí v obci nezisková organizácia Harmónia, ktorá spravuje hospic so službami pre región. Dlhodobú tradíciu má dobrovoľný hasičský zbor a už spomínané folklórne a športové združenia. Starosta činnosť spolkov podporuje finančne podľa možností rozpočtu, ale aj nefinančne: pomocou a priestorom pri propagácii, poskytnutím obecných priestorov a podobne. V obci je aktívny Miestny spolok Slovenského červeného kríža v Slovenskom Novom Meste.

## 14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec leží na ceste I. triedy č. 79 cestného ťahu Vranov nad Topľou – Hriadky - Trebišov - Slovenské Nové Mesto - Kráľovský Chlmec - Čierna nad Tisou - štátna hranica s Ukrajinou. Uvedená cesta ako významná dopravná os nadregionálneho aj medzištátneho významu spája v tomto území Slovensko s Ukrajinou aj s Maďarskom.

Hlavný cestný hraničný priechod do Maďarska je situovaný severne od obce z cesty I/79 cestnou prípojkou k hraničnému priechodu. V obci pri železničnej stanici sa nachádza peší hraničný priechod určený pre tzv. malý pohraničný styk, od roku 2011 prechod môžu využívať aj motorové vozidlá. Okrem cesty I. tr. /79 obcou prechádza ú aj ďalšie cesty III. triedy.

Celoštátny plán rozvoja cestnej siete Košického kraja riešil dopravný problém prieťahu cesty I/79 v priestore obcí Čerhov – Slovenské Nové Mesto návrhom preložky cesty mimo územie súvislej zástavby. Návrh územného plánu obce upresňuje polohu trasy preložky, rieši jej napojenie na



## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

existujúce komunikácie a na plánovaný územný rozvoj obce. Preložka je zatiaľ len vo fáze plánovania. V obci je v súčasnosti v súvislosti s dopravou vážna situácia predovšetkým na ceste I. triedy ktorá obcou prechádza, nakoľko otrasy a hluk z dopravy na tejto komunikácii ohrozuje stavby v jej okolí a obťažuje a ohrozuje jej obyvateľov. V obci chýbajú protihlukové a bezpečnostné bariéry, spomaľovače a ďalšie prvky pre bezpečnosť obyvateľov aj chodcov.

V katastri obce je sústava 4 miestnych obslužných a prístupových komunikácií. Jestvujúca sieť prístupových a obslužných komunikácií sprístupňuje zástavbu rodinných domov a predstaničný priestor s výrobným okrskom. Vzhľadom na dôležitosť miestneho komunikačného prepojenia obce Slovenské Nové Mesto a mesta Sátoraljaújhely v Maďarsku je v zmysle územného plánu obce navrhnuté nové cestné prepojenie miestnou komunikáciou oboch sídiel mimoúrovňového križovania formou podchodu pod železničnou traťou. Navrhovaný podchod je riešený spolu s chodníkmi pre peších.

Problémom v obci je parkovanie motorových vozidiel návštevníkov obce, ktorí využívajú peší priechod do Maďarska. Navrhuje sa rozšírenie jestvujúceho záchytného parkovacieho systému o záchytné parkovisko v predstaničnom priestore železničnej stanice.

Cez katastrálne územie obce a cez jeho zastavané územie súbežne s cestou I/79 prechádza dvojkoľajná železničná elektrifikovaná trať Čierna nad Tisou – Košice. Na zastavanom území obce sa nachádza železničná stanica a na katastrálnom území hraničný priechod Slovenské Nové Mesto – Sátoraljaújhely, ktorý je otvorený pre osobnú a železničnú dopravu. V nadväznosti na blízkosť intenzívnej frekvencie využívania železnice v obci chýbajú protihlukové a bezpečnostné zábrany.

V severnej časti katastrálneho územia obce na lokalite Pod kopcom sa nachádza poľnohospodárske letisko, ktoré sa v zmysle územného plánu obce navrhuje využívať na rozvoj vidieckeho turizmu.

Dopravná obslužnosť je zabezpečená celoplošne autobusovou dopravou, ktorú zabezpečujú súkromní prepravcovia Ariva pod Košickým samosprávnym krajom. Frekvencia spojenia v priebehu pracovného týždňa do okresného mesta Trebišov a späť, ale aj do ďalších okolitých väčších obcí je dostačujúca.

## 15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie človeka, tvorí životné prostredie - environment. Je predpokladom jeho ďalšieho vývoja a tvorí ho najmä ovzdušie, voda, pôda, horniny a ďalšie organizmy. Inak povedané, životné prostredie je súbor všetkých činiteľov, s ktorými prichádza do styku živý subjekt, ktorými je obklopený a na ktoré priamo i nepriamo pôsobí. Životné prostredie je jednou z určujúcich zložiek kvality života spoločnosti, logicky tvorí dôležitú súčasť aj pri analýze vonkajšieho prostredia rozvoja obcí.

### 15.1 OVZDUŠIE

Územie obce patrí z hľadiska kvality životného prostredia medzi relatívne menej postihnuté oblasti okresu Trebišov. Kvalitu životného prostredia obce ako aj celého regiónu tokajských obcí nemožno hodnotiť ako kritickú, ani nevyhovujúcu. Obec sa nachádza mimo Stredozemľánskej ohrozenej oblasti. Hlavnými znečisťovateľmi ovzdušia v zastavanom území obce sú exhaláty z automobilovej dopravy, z priesahu cesty I/79 s negatívnym dopadom na obojstrannú zástavbu rodinných domov. Ďalším menším znečisťovateľom ovzdušia sú ešte niektoré domácnosti, kde spaľovaním plynu dochádza síce k produkcii znečisťujúcich látok, ale tie však nespôsobujú znečistenie ovzdušia nad limity povolené zákonom. Trhová ponuka predajcov plynu posunula túto komoditu na úroveň dosažiteľnosti pre všetky domácnosti, preto sa minimalizovali v obci domácnosti, ktoré využívajú spaľovanie menej hodnotných druhov palív, vplyvom ktorého dochádzalo hlavne v minulosti k zhoršeniu kvality ovzdušia prevažne v zimnom období. U obyvateľov obce je výraznejší záujem o využívanie ľahšie dostupných domácich, ekologicky čistých a pritom aj lacnejších palív a energií, ako sú obnoviteľné a alternatívne zdroje energie. Najvhodnejšou zložkou obnoviteľných zdrojov v obci sa javí biomasa, predovšetkým palivové drevo a drevný odpad. Všetky objekty vo vlastníctve obce sú plynofikované.

## 15. 2 VODNÉ PLOCHY

Cez katastrálne územie obce preteká vodný tok Roňava, ktorý je v zastavanom území obce upravený. Jedná sa o hraničný tok s Maďarskou republikou. Na tomto toku je navrhovaná výstavba ochranných hrádzí na veľkú vodu. Kvalita vody v rieke Roňava zodpovedá stavu technického vybavenia obcí v jej povodí a nedobudovania kanalizácií a čističiek odpadových vôd.

## 15.3 HLUK

Nadmerným hlukom z automobilovej dopravy nad 60 db je v súčasnosti zasiahnutá celá obytná zástavba rodinných a viacpodlažných bytových domov pozdĺž prieťahu cesty I/79, čo predstavuje približne 70% obytnej zástavby obce. V územnom pláne obce sa navrhuje výstavba obchvatu, preložky cesty I/79 po severnom a východnom okraji obce, včítane cestného podjazdu pod železničnou traťou v severnej časti obce. Nadmerným hlukom zo železničnej dopravy je zasiahnutá hlavne obytná zástavba na Hlavnej ulici v úseku úrovňové železničné priecestie – Námestie Cyrila a Metoda – Cintorínska ulica. Obyvatelia obce pre kvalitu svojho života potrebujú vybudovanie protihlukových bariér s izolačnou zeleňou na elimináciu hluku zo železničnej dopravy.

## 15.4 PRÍRODA A KRAJINA

Na území obce sa nenachádzajú žiadne vyhlásené chránené časti prírody. Navrhuje sa vyhlásenie rozšírenia chránenej krajinskej oblasti Latorica. Územné rozšírenie chránenej krajinskej oblasti by mohlo zasiahnuť východnú časť katastrálneho územia obce.

## 16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A POZORUHODNOSTI

Obec disponuje bohatým potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu. Poloha obce a koncepčne zvládnuté prepojenie zaujímavostí a služieb má potenciál prilákať rodiny s deťmi na výlety, milovníkov vína na kvalitné degustácie, seniorov na nenáročné prechádzky v prírode, Postupne sa budujú cyklotrasy a náučné chodníky.

Spríevodné služby cestovného ruchu, ako sú stravovacie možnosti, ubytovacie kapacity, zmenárenské služby, požičovňa športových potrieb, alebo služby sprievodcov a tlmočníkov sa v obci nenachádzajú. Propagácia obce a jej pamiatok a krás vo vzťahu k návštevníkom je slabá. Obec nemá dostatok vlastných finančných zdrojov na zabezpečenie rozvoja cestovného ruchu. Medzi historické a kultúrne pamätihodnosti patrí: Rímskokatolícky kostol Sv. Cyrila a Metoda, Pamätník M. R. Štefánika a Tokajské vinice a pivnice v katastri obce.

Zaujímavosťou obce je, že sa nachádza na sopečnom podloží.

## 17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCE

Vonkajšie prostredie obce je súhrn faktorov, ktoré obec nemôže vôbec ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obec a tá nemá inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť. Externé prostredie a jeho prvky popisuje STEEP analýza, ktorej úlohou je identifikovať faktory ovplyvňujúce obec, jej projekty a výsledné profitovanie. Jednotlivé faktory môžeme rozdeliť do piatich hlavných kategórií, všetky majú spoločné to, že sa jedná o faktory obcou neovplyvniteľné. Riešenie s nimi spojených problémov bude spočívať v prispôbení sa im tak, aby obec aj napriek nim mohla dosiahnuť stanovené ciele.

Tabuľka STEEP analýza

SOCIÁLNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	EKOLOGICKÉ	POLITICKÉ
Demografické zmeny	Vývoj technológií	Nové pracovné príležitosti	Nové trendy ochrany životného prostredia	Politika vlády v konkrétnej oblasti
Zmeny potrieb obyvateľov	Dostupná technológia a využívaná technológia	Využívanie ďalších zdrojov z EÚ	Európska legislatíva v životnom prostredí	Zmena legislatívy
Zmeny správania	Technológia využívaná	Noví investori	Dôsledky	Legislatíva

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

	obyvateľmi, podnikateľmi		klimatických zmien	verejného obstarávania
Migrácia a imigrácia	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom eGovernmentu	Zmena fiskálnej politiky	Nové záväzky štátu vo vzťahu k EÚ	Presun kompetencií

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre podrobné zhodnotenie vonkajšieho – externého prostredia obce boli identifikované a skúmané niektoré základné oblasti, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, ale obec na ne nemá dosah: Ekonomické subjekty a zamestnávateľia pôsobiaci v obci a v regióne a jeho bezprostrednom okolí, nepodnikateľské subjekty obce, dopravná infraštruktúra a dopravná obslužnosť, životné prostredie a prírodné, historické a ďalšie zaujímavosti obce a okolia. Z uvedených oblastí sa podrobným skúmaním definujú príležitosti a dajú sa predpokladať aj možné ohrozenia. K príležitostiam obce je možné zaradiť bezprostrednú blízkosť vinárskej oblasti Tokaj so všetkými jej možnosťami, vhodné podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva a ovocinárstva aj blízkosť Maďarskej hranice. Medzi ohrozenia patria nepriaznivé klimatické zmeny a s tým súvisiaca potreba rôznych opatrení na ochranu územia. Podrobnejšie sú príležitosti a ohrozenia v SWOT.

### A III. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Univerzálna analytická technika zameraná na zhodnotenie vnútorných a vonkajších faktorov ovplyvňujúcich úspešnosť obce, mikroregiónu sa nazýva SWOT analýza. Najčastejšie je SWOT analýza používaná ako situačná analýza v rámci strategického riadenia, je súčasťou Plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí. Autorom SWOT analýzy je Albert Humphrey, ktorý ju navrhol v šesťdesiatych rokoch 20. storočia. SWOT je akronym z počiatočných písmen anglických názvov jednotlivých faktorov:

**Strengths** – silné stránky

**Weaknesses** – slabé stránky

**Opportunities** – príležitosti

**Threats** – hrozby, ohrozenia

V SWOT analýze vo všetkých faktoroch budeme sledovať 3 základné oblasti - priority, ktoré tvoria kosť naslednej – strategickú časť dokumentu Plánu rozvoja obce Slovenské Nové Mesto:

**Ľudia a kvalita života**

**Technická infraštruktúra a životné prostredie**

**Ekonomický rozvoj a riadenie obcí**

**Ľudia a kvalita života** – táto oblasť je prvou riešenou prioritou a tomu zodpovedá aj jej záujem a postavenie. Pre zlepšenie kvality života obyvateľov obce boli podrobnejšie analyzované viaceré vstupné informácie analýzy vnútorného prostredia, aj analýzy vonkajšieho prostredia. SWOT analýza sa v tejto oblasti opiera o kapitoly: 3 Krajina, 4 Obyvateľstvo, 5 Občianska vybavenosť a zázemie, 6 Školstvo, 9 Kultúra a šport, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia.

**Technická infraštruktúra a životné prostredie** – pre SWOT analýzu sú dôležité zistenia v kapitolách: 8 Technická infraštruktúra, 14 Dopravná infraštruktúra, 15 Životné prostredie, 16 Historické a kultúrne zaujímavosti.

**Ekonomický rozvoj a riadenie obce** – je oblasť, priorita, ktorú asi najviac ovplyvňuje aktuálne politické dianie a z toho vyplývajúca aplikácia aktuálnej legislatívy. Pre SWOT analýzu sú sledované kapitoly: 7 Ekonomika a riadenie samosprávy, 10 Stav projektovej pripravenosti obce, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obci a mikroregióne a 13 Nepodnikateľské subjekty.

Tabuľka SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<b>Ľudia a kvalita života</b> <ul style="list-style-type: none"><li><input type="checkbox"/> Silné zastúpenie ľudí v produktívnom veku</li><li><input type="checkbox"/> Výborné podmienky pestovania viniča a výroby unikátneho vína</li></ul>	<b>Ľudia a kvalita života</b> <ul style="list-style-type: none"><li><input type="checkbox"/> Mierny postupný starnutie obyvateľov</li><li><input type="checkbox"/> Nedostatok pracovných príležitostí mimo vinárstva a poľnohospodárstva</li></ul>

- ☐ Dominantné postavenie vinohradníctva a poľnohospodárstva
- ☐ Tradícia výroby unikátneho vína
- ☐ Silné zastúpenie obyvateľov s remeselnými zručnosťami
- ☐ Silné zastúpenie obyvateľov so vzťahom k poľnohospodárstvu a vinárstvu
- ☐ Flexibilita a mobilita obyvateľov dochádzať za prácou
- ☐ Ochota vzdelávať a rekvalifikovať sa
- ☐ Prepojenosť vzdelanostnej štruktúry obyvateľov a možností trhu práce
- ☐ Potenciál na vybudovanie podnikateľských zón
- ☐ Výhodné podmienky a možnosti pre stavbu nových rodinných domov
- ☐ Možnosti využívania rodinných domov na rekreáciu a víkendové bývanie
- ☐ Dostatok miest v predškolskom zariadení
- ☐ Dostatok miest v škole
- ☐ Záujem obyvateľov zachovávať a propagovať tradície a zvyklosti

## Technická infraštruktúra a životné prostredie

- ☐ Zachovalé územie v nenarušenej prírode bez ekologických znečisťovateľov ovzdušia
- ☐ Územie bohaté na historické tokajské pivnice
- ☐ Územie bez environmentálnych záťaží
- ☐ Organizovanie separovania zberu v obci
- ☐ Dobré možnosti pestovania ekologicky nezávadných poľnohospodárskych produktov a potravín
- ☐ Bohaté možnosti zabezpečenia ekoturistiky, agroturistiky a cykloturistiky

## Ekonomický rozvoj a riadenie obce

- ☐ Obec bez úverového zaťaženia
- ☐ Dlhodobo vyrovnané rozpočtové hospodárenie v obci
- ☐ Mimoriadne zaniatený, šikovný a starostlivý starosta
- ☐ Záujem o implementáciu elektronickej komunikácie
- ☐ Dlhodobo dobre zvládnutý manažment projektov
- ☐ Dobré podmienky pre podnikanie v poľnohospodárstve

- ☐ Málo vysokoškolsky vzdelaných ľudí
- ☐ Slabé pracovné možnosti uplatnenia sa vysokoškolsky vzdelaných ľudí
- ☐ Absencia väčších zamestnávateľov
- ☐ Nedostatok zamestnávateľov všeobecne
- ☐ Absencia rôznorodosti zamestnávateľov
- ☐ Nedostatočné zdravotné, sociálne služby a občianska vybavenosť aj v dôsledku slabej kúpyschopnosti
- ☐ Neexistujúca starostlivosť o seniorov
- ☐ Nedostatok možností na rôzne športové vyžitie
- ☐ Nevyhovujúca a nedostatočná dopravná infraštruktúra do celého regiónu

## Technická infraštruktúra a životné prostredie

- ☐ Zastaralé a nemodernizované vodovody a siete rozvodov plynu
- ☐ Technicky zastaralé a energeticky nevyhovujúce obecné rozhlas a verejné osvetlenie
- ☐ Nedobudované kanalizácie, nevyhovujúce čističky odpadových vôd
- ☐ Zastaralé a neestetické stĺpy elektrického vedenia
- ☐ Nedostatočne riešená energetická úspora budov
- ☐ Nedostatočne vybudovaná sieť obecných komunikácií a chodníkov
- ☐ Nedostatočne vybudované verejné priestranstvá
- ☐ Nedostatočná ochrana pred povodňami
- ☐ Nedostatočná propagácia možností oddychu v nenarušenej prírode

## Ekonomický rozvoj a riadenie obce

- ☐ Nedostatočné technické, technologické a softwarové vybavenie úradu
- ☐ Malý záujem obyvateľov o elektronickú komunikáciu s obcou pri vybavovaní svojich potrieb a záujmov
- ☐ Nedostatočný záujem podnikateľov spolupracovať s obcou a podporovať jej aktivity
- ☐ Nedostatok finančných možností pre investičné zámery
- ☐ Nepostačujúca propagácia obce a jej kultúrnych, historických a folklórnych tradícií a zvykov a tradičných výrobkov

## PRÍLEŽITOSTI

### Ľudia a kvalita života

- ☐ Vybudovanie dopravnej infraštruktúry z ostatných regiónov Slovenska
- ☐ Vybudovanie aktívneho cestovného ruchu postaveného na vinárstve a agroturistike
- ☐ Propagácia vinárskych tradícií, vinárskej oblasti, pivníc a aktivít
- ☐ Posilnenie rozvoja služieb v cestovnom

## OHROZENIA

### Ľudia a kvalita života

- ☐ Odchod mladých ľudí za prácou do iných miest a regiónov
- ☐ Úbytok detí a starnutie obce
- ☐ Zánik tradícií a vinárstva
- ☐ Neschopnosť rekvalifikácie dlhodobo nezamestnaných obyvateľov
- ☐ Zníženie citových väzieb na obec

- ruchu
- ☐ Vybudovanie podnikateľských zón
- ☐ Vybudovanie zón pre farmárov a výrobcov vína na odbyt produktov
- ☐ Využívanie dostupných nástrojov na podporu začínajúcich podnikateľov
- ☐ Vytvorenie pracovných príležitostí pre vysokoškolsky vzdelaných ľudí
- ☐ Využívanie aktívnej politiky trhu práce vo vzťahu k absolventom
- ☐ Rekvalifikácia ekonomicky aktívnych obyvateľov
- ☐ Expanzia malých a stredných podnikateľov
- ☐ Motivácia podnikateľov zamestnať obyvateľov obce
- ☐ Využívanie nevyužitých a chátrajúcich objektov pre rozvoj cestovného ruchu
- ☐ Podpora rozvoja výstavby nových domov

## Technická infraštruktúra a životné prostredie

- ☐ Vybudovanie tranzitnej dopravnej infraštruktúry z Maďarska, na Ukrajinu aj do Poľska
- ☐ Zlepšenie dopravného napojenia na väčšie centrá a mestá
- ☐ Využívanie životného prostredia na rozvoj cestovného ruchu, zhodnotenie nevyužitého prírodného potenciálu a miestnych zdrojov
- ☐ Posilnenie a podpora propagácie zdravých poľnohospodárskych výrobkov a produktov
- ☐ Využívanie historických a kultúrnych zaujímavostí na rozvoj cestovného ruchu
- ☐ Dobudovanie cyklotrás a náučných chodníkov
- ☐ Využívanie alternatívnych zdrojov energie
- ☐ Zabezpečenie energetickej efektívnosti budov

## Ekonomický rozvoj a riadenie obce

- ☐ Aktívne využívanie možností čerpania nenávratných finančných príspevkov z projektov a grantov
- ☐ Zlepšenie informovanosti obyvateľov o aktuálnom dianí v obci
- ☐ Aktívne zapojenie obyvateľov do diania v obci
- ☐ Zlepšenie elektronickej komunikácie s obyvateľmi
- ☐ Aktívna a trvalá propagácia obce a jej atraktivity a možností všetkými prostriedkami
- ☐ Podpora rozvoja spolkov a prostredníctvom nich aj propagácia folklórnych tradícií
- ☐ Zvýšenie atraktívnosti a využiteľnosti verejných priestranstiev
- ☐ Zlepšenie čistoty verejných priestranstiev

Zdroj: vlastné spracovanie

- ☐ Rastúci podiel sociálne znevýhodnených obyvateľov a v dôsledku toho aj úbytok služieb
- ☐ Ohrozenie drobných služieb budovaním zázemia vo väčších centrách a mestách
- ☐ Nedostatok a nedostupnosť služieb starostlivosti o seniorov
- ☐ Malý záujem o podnikanie v službách

## Technická infraštruktúra a životné prostredie

- ☐ Zánik tradičných pivníc a vinárov, zánik remesiel a folklórnych zvykov
- ☐ Zarastanie pozemkov neudržiavaním krajiny
- ☐ Zhoršenie prírodného prostredia pre cestovný ruch
- ☐ Zhoršenie kvality vody v dôsledku nedobudovanej siete kanalizácie

## Ekonomický rozvoj a riadenie obce

- ☐ Nedostatok financií na rozvojové projekty
- ☐ Nezaujem občanov o veci verejné
- ☐ Zánik spolkov
- ☐ Zánik obce s prevahou seniorov

Pre stanovenie Strategickej a Programovej časti Plánu rozvoja obce spracovatelia zobrali do úvahy aj výsledky vyplnených a odovzdaných Dotazníkov, ktorých prostredníctvom mali občania možnosť

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

vyjadriť sa k príprave rozvojového dokumentu. Veľa iniciatívnych návrhov pre rozvoj obce bolo podporených aj na verejných zhromaždeniach občanov obce pred komunálnymi voľbami. Verejné zhromaždenia sa uskutočňovali na jeseň 2014. Občania v komunálnych voľbách zvolením staronového starostu podporili aj jeho konkrétne rozvojové zámery. Tieto rozvojové zámery sa implementovali do aktuálneho Plánu rozvoja obce.

Tabuľka Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

DRUH RIZIKA	OBJEKT RIZIKA	ZDROJ RIZIKA	NEŽIADUCE DÔSLEDKY	PRAVDEPODOBNOSŤ
Individuálne	obec	Nezáujem obyvateľov o realizáciu aktivít v Pláne rozvoja obce	Nenaplnenie vízie a priorit Plánu rozvoja obce	veľmi nízka
Technické	obec	Dopravná zaťaženosť	Zhoršenie životného prostredia	stredná
Ekologické	obec	Identifikácia starých envirozátiaží	Zhoršenie životného prostredia	nízka
Sociálne	obec	Nedostatočné uplatnenie	Migrácia obyvateľov	stredná/nízka
Ekonomické	obec	Nezáujem investorov	Zvyšovanie nezamestnanosti	stredná

Zdroj: vlastné spracovanie

## B. STRATEGICKÁ ČASŤ

### 18. VYMEDZENIE POJMOV

#### 18.1 Vízia obce

Teória definuje víziu ako želanú predstavu obyvateľov obce a ich reprezentantov o budúcnosti, o ideálnom stave. Je veľmi dôležité pre rozvoj obce mať spoločnú predstavu o budúcnosti, pretože len vtedy je vízia nástrojom na motiváciu, ak je víziou spoločnou. Formulácia rozvojovej vízie je úvodným krokom pri tvorbe strategickej časti dokumentu. K naplneniu tejto vízie by malo smerovať spracovanie samotnej stratégie a z nej vyplývajúcej realizácie konkrétnych rozvojových projektov v nadväznosti na finančný rámec.

#### 18.2 Priority, ciele

Okrem vízie je potrebné v tejto časti identifikovať jednotlivé ciele a formulovať hlavné priority - problémové oblasti. Pôvodná hierarchia, štruktúra strategickej časti, definovaná v PHSR z roku 2008 je v súčasnosti aktualizovaná. Každá priorita je vymedzená cieľmi, ktoré majú byť dosiahnuté realizáciou opatrení.

#### 18.3 Opatrenia, aktivity

Naplnenie cieľov je špecifikované opatreniami. Každé opatrenie je konkretizované aktivitami, od ktorých sa odvíjajú projekty naplňujúce celú stratégiu rozvoja obce.

### 19. VÍZIA OBCE

Obec Slovenské Nové Mesto v roku 2022 je prosperujúcou obcou, ktorá svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov motivuje ľudí trvalo sa v obci usadiť, vychovávať tu ďalšiu generáciu – čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj obce aj celého regiónu. Obyvatelia už nemusia za prácou cestovať do zahraničia, ale vedú sa uplatniť v obci a jej blízkom okolí, či kraji. Obec má vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné komunikácie a aktívne podporuje miestnych podnikateľov. Podnikateľské prostredie zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov a návštevníkov obce a regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Obyvatelia obce sú hrdí na svoje tradície a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedú do obce prilákať turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov. Obec je atraktívnou bránou slovenskej časti oblasti Tokaj.

## 20. PRIORITY A CIELE

### 20.1 PRIORITA: ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

Kvalita života je pojem ťažko uchopiteľný a merateľný. Kvalita života vo svojom obsahu zahŕňa environmentálne, ekonomické, sociálne, kultúrne, psychologické, duchovné a ďalšie podmienky pre zdravý a šťastný život. Z mnohých definícií, ktoré sa k tejto téme viažu vyplýva, že na kvalitu života je možné sa pozerieť subjektívne ako na spokojnosť so svojim životom a zároveň z hľadiska vonkajších faktorov ako na kvalitu životných podmienok.

Najvypuklejším problémom v obci je nepomer medzi ekonomicky aktívnymi obyvateľmi ktorí pracujú v obci a jej okolí a tými, ktorí v pravidelných turnusoch odchádzajú za prácou do vzdialených regiónov a do zahraničia za lepšími možnosťami zamestnať sa. V obci a celom regióne sa naplno dlhodobo prejavuje nezáujem investorov v ľahkom priemysle usadiť sa tu natrvalo a zabezpečiť ľuďom prácu. Starosta obce a poslanci majú v rukách málo možností a nástrojov, ako motivovať investorov a prilákať ich do plánovaných priemyselných zón. Vplyvom migrácie ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou mimo obce a región je ohrozená kvalita občianskej vybavenosti a využívanie škôl a školských zariadení.

Významným faktorom, ktorý vyvoláva tlak na kvantitatívny ale aj kvalitatívny nárast poskytovania sociálnych i zdravotných služieb, je rastúci počet seniorov. V obci prevažujú obyvatelia s nízkymi príjmami a minimálnymi mzdami, preto aj využívanie sociálnych služieb pre seniorov vyžaduje podporu zo strany obce. Na druhej strane sa očakáva, že celková spoločenská váha seniorov sa vďaka ich predpokladanej vyššej vitalite a spoločenskej aktivite posilní. Preto je dôležité pripravovať podmienky pre ich aktívne zaradenie do spoločenského, ale aj ekonomického diania v obci.

Kvalitu života v obci výrazne ovplyvňuje aj prítomnosť rómskej komunity – marginalizovanej skupiny obyvateľov. V dôsledku demografického vývoja, slabých pracovných príležitostí, ale aj v dôsledku straty prirodzených pracovných návykov sa táto skupina stáva v obci problémom, ako ju začleniť medzi väčšinové obyvateľstvo, ako jej pomôcť v otázke bývania aj v ďalších závažných sociálnych, právnych a zdravotných oblastiach. Východiskom sa javí spolupráca s „autoritami“ a vytváranie komunitných centier.

Na kvalitu života v obci nepochybne vplýva aj celková spoločenská atmosféra. V dôsledku starnutia obce sa dôležitou stáva otázka bezpečnosti a prevencie pred sofistikovanými nástrahami ohrozenia obyvateľov. Celková spokojnosť obyvateľov je zároveň najlepšou propagáciou obce a má spätný dopad na stabilizáciu aj prílev nových obyvateľov a snáď aj pracovných príležitostí.

#### GLOBALNÝ CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCE

- ☐ Dosiahnuť pomerne ideálnu kombináciu pracovných príležitostí, bývania, sociálneho zázemia a príležitostí pre aktívny občiansky život tak, že sa obec stane príťažlivým, otvoreným a vitálnym miestom so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život.
- ☐ Zabezpečiť trvalé zvyšovanie kvality života a bezpečnosti všetkých obyvateľov obce aj návštevníkov mikroregiónu.
- ☐ Napomáhať dôstojnému životu a zabezpečovaniu bývania aj pre nízkopríjmové a znevýhodnené skupiny obyvateľov.
- ☐ Motivovať obyvateľov aktívne sa zapájať do riadenia vecí verejných s dôrazom deklarovať záujem o problémy všetkých skupín obyvateľov.

#### ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI

- ☐ Rozvíjať úsilie a aktívne využívať legislatívne aj ekonomické nástroje na motiváciu ďalších zamestnávateľov využiť potenciál obyvateľov obce a zvýšiť tak zamestnanosť a príjmy obyvateľov obce.
- ☐ Podporovať aktívnu politiku trhu práce vo vzťahu k dlhodobo nezamestnaným aj vo vzťahu k absolventom a podporovať rekvalifikáciu dlhodobo nezamestnaných.

### ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

- ☐ Budovať a rozvíjať občiansku infraštruktúru a služby.
- ☐ Prispievať k tvorbe priaznivých životných podmienok pre starších obyvateľov obce.
- ☐ Udržať mladých ľudí v obci, vytvoriť podmienky pre imigráciu obyvateľov do obce a podporovať stabilizáciu a rozvoj siete škôl v obci.
- ☐ Vytvárať podmienky pre zblížovanie a výmenu skúseností medzi generáciami.
- ☐ Napomáhať rozvoju komunit a zapájaniu sa občanov do aktivít záujmových združení.
- ☐ Rozvíjať podmienky pre rozmanité kultúrne, športové, rekreačné aktivity a ďalšie zložky aktívneho trávenia voľného času, vrátane nových foriem.
- ☐ Chrániť, užívať a zveľaďovať kultúrne dedičstvo a prírodné bohatstvo a zdroje s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.

### 20.2 PRIORITA: TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pre kvalitu života obyvateľov obce je životne dôležitý transport médií. Vodovodné, kanalizačné a ďalšie siete musia zabezpečiť plynulé zásobovanie obyvateľov obcí potrebnými médiami a súčasne mať na zreteli ochranu a zodpovedné nakladanie so zdrojmi. Obec nemá dobudovanú kompletnú základnú infraštruktúru. V časti obce Karlov Dvor chýba spoločná kanalizácia, domácnosti ešte využívajú lokálne a často zastaralé septické nádoby. Z dlhodobého hľadiska je napriek tomuto stavu nevyhnutná aj permanentná obnova a modernizácia už existujúcej technickej infraštruktúry. Pre komfort obyvateľov je dôležité mať k dispozícii systém náhradného zásobovania v prípade havárií.

Technicky vyspelá spoločnosť kladie čoraz vyššie nároky na kvalitu telekomunikačných a informačných sietí. Aj keď tieto médiá sú trhom pomerne dobre zabezpečené a zvládnuté, obec sa musí technicky pripraviť aj na aktuálnu potrebu verejnej správy implementácie e-governmentu.

Pre zabezpečenie kvality životného prostredia pre ďalšie generácie je potrebné neustále apelovať na obyvateľov obce, aby odpad separovali. Obec má záujem zabezpečiť aj druhotné využívanie bioodpadu v záujme udržiavania kvality pôdneho fondu, ale otázkou dňa je priebežné riešenie ekologických záťaží.

Obec využíva pomerne dobrú sieť dopravnej obslužnosti verejnej autobusovej dopravy a vlakovej dopravy a aj keď dostupnosť a mobilita v konečnom dôsledku napomáha znižovaniu rozdielov medzi regiónmi, obec dopravnú obslužnosť a jej rozvoj vie ovplyvniť len nepriamo.

Kvalitný život v obci je nemysliteľný bez splnenia základných podmienok kvalitného životného prostredia, charakterizovaného dostatočným množstvom zelene, rovnako ako aj verejného priestoru priateľského voči jeho užívateľom, vrátane telesne, zmyslovo postihnutých, rodičov s deťmi a iných špecifických skupín obyvateľstva. Pravidelné udržiavanie parčíkov, zelene a miestnych odpočinkových zón, ich nová tvorba a ochrana, revitalizácia zanedbaných plôch, budovanie územných systémov ekologickej stability, trvalý súlad medzi zastavaným a prírodným prostredím, rovnako ako zachovanie a ochrana kultúrno-historických prvkov, patria k významným aktivitám, ktoré obec pre svojich obyvateľov zabezpečuje.

Obec Slovenské Nové Mesto sa nenachádza v oblasti, kde je vysoké riziko záplav, a v obci ani v jej okolí neexistuje ani žiadna priemyselná záťaž či vysokorizikový znečisťovateľ, ktorý výrazne ovplyvňuje kvalitu životného prostredia obyvateľov obce a priľahlého regiónu. Naopak, región kde sa obec nachádza patrí k svetoznámych vinárskym oblastiam s tradíciou výroby jedinečných vín a vinárska oblasť presahuje aj do Maďarska. Prioritou obce je toto bohatstvo starostlivo uchovávať a zveľaďovať.

Obec nemôže ignorovať otázku zabezpečenia a správy budúcich zdrojov, najmä vody, energií a pôdy tak, aby kvalita života obyvateľov bola udržiavaná a zvyšovaná aj v budúcich rokoch. S touto ambíciou súvisí aj príprava na dlhodobé klimatické zmeny. Táto príprava závisí vo veľkej miere aj na energetickej koncepcii štátu či Európskej únie. Obec by však mala realizovať aj vlastné opatrenia – zvyšovať energetickú efektívnosť budov, zabezpečovať rezervné a diverzifikované zdroje energií a podobne. S klimatickými zmenami a čoraz častejšími výkyvmi počasia, ktoré sa v našich



## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

zemepisných šírkach začínajú vyskytovať musí byť obec zároveň pripravená aj na mimoriadne udalosti a havárie.

### **GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA**

- ☐ Zabezpečiť modernú, kapacitne aj kvalitatívne dostatočnú dopravnú infraštruktúru a obslužnosť pre súčasné potreby a budúci rozvoj obce.
- ☐ Udržiavať a zvyšovať kvalitu prostredia v obci, vytvárať obyvateľom priateľský verejný priestor.

### **ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA**

- ☐ Zlepšiť technickú infraštruktúru obce.
- ☐ Vytvoriť efektívny systém separovania odpadov a druhotného využitia biologicky rozložiteľných odpadov.
- ☐ Zabezpečiť permanentnú obnovu a modernizáciu technickej infraštruktúry, koordinovať aktivity správcov a prevádzkovateľov sietí.

### **ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA**

- ☐ Chrániť a zveľaďovať prírodné bohatstvo a všetky prírodné zdroje a zložky životného prostredia s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.
- ☐ Integrované pristupovať k problematike pôdy a starostlivosti o zachovanie viníc.
- ☐ Uskutočňovať prevenciu pred dopadmi klimatických zmien vrátane zvyšovania energetickej efektivity budov a podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- ☐ Zabezpečovať systematickú starostlivosť o zeleň a prírodné prvky, vrátane realizácie územných systémov ekologickej stability.
- ☐ Obnoviť a revitalizovať tradičné prírodné prvky v krajine.
- ☐ Chrániť architektonické hodnoty a vytvárať priateľský verejný priestor.

## **20.3 PRIORITA: EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE**

Obec Slovenské Nové Mesto má v porovnaní s niektorými regiónmi Slovenska pomerne nízku koncentráciu populácie aj v dôsledku nepriaznivého vývoja transformácie ekonomiky a zániku tradičných zamestnávateľov v širšom regióne. Pracovné príležitosti a úspešné ekonomické zázemie patria k hlavným hnacím motorom modernizácie a kvality obce a celého regiónu. Je potrebné hľadať, podporovať a využívať potrebné nové impulzy a kreatívny potenciál miestnych podnikateľov, aby sa dosiahla želaná úroveň pracovných príležitostí v širšom spektre zamerania, vrátane služieb. Významnú úlohu v tomto procese zohráva otvorená a transparentná činnosť manažmentu obce.

Budúcu konkurencieschopnosť a posilňovanie ekonomiky obce je potrebné hľadať v podpore malého a stredného podnikania s využitím domácich zdrojov. Malé a stredné podnikanie je „ekonomickým motorom“ obce. Podpora a motivácia vlastného podnikateľského zázemia, využívanie vlastných dostupných zdrojov na podnikanie a podpora a propagácia podnikateľov zamestnávajúcich obyvateľov obce a jej okolia s napojením produkcie na vinárstvo a jeho zázemie je vysoko návratnou investíciou obce. Okrem riešenia ponuky pracovných príležitostí to zvyšuje prílev finančných prostriedkov do rozpočtu obce a následne napomáha jej rozvoju. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj podpora sociálnych väzieb v rodine a vzťahu obyvateľov k obci.

Cestovný ruch je jedným z efektívnych nástrojov pre reálnu stabilizáciu ekonomiky obce. Obec je obklopená krásnou prírodou, vinicami a pahorkatinovými kopcami, čo umožňuje rozvoj agroturistiky a nenáročnú turistiku či výlety do prírody. Rozvoj cestovného ruchu v obci je cielený na krátkodobé oddychové aktivity, vinobranie a aktivity súvisiace s výrobou a degustáciou vín, na folklórne, športové a spoločenské využitie a rozvoj cykloturistiky. Výhodou je aj blízkosť maďarských hraníc a priľahlého

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKEJ NOVÉ MESTO

regiónu. Ambíciou obce je propagovať kvalitu miestnych vín, miestnych služieb a tradíciu pohostinnosti a spätosti s prírodou. Ako skvelá príležitosť vytvorenia nových pracovných príležitostí a podpora tradičného cestovného ruchu sa javí rozvoj agroturistiky, podpora rozvoja vinárstva a nadväzujúcich aktivít, propagácia degustácie, ale aj na podpora spoločenského rozmeru vinárskych tradícií. Podobne aj podpora predaja ekologicky nezávadných potravín od domácich drobných poľnohospodárov je kvalitným doplnením tradičného sortimentu ponuky v cestovnom ruchu.

Skvalitňovanie riadenia obce, zvýšenie kvality služieb poskytovaných samosprávou, znižovanie administratívnej záťaže na obecnom úrade, elektronizácia verejnej správy a územnej samosprávy sú oblasti, ktoré musí obec a jej manažment riešiť, aby samospráva mohla plniť stále náročnejšie úlohy a vytvárať podmienky pre udržanie kvality života. Zabezpečenie väčšej účasti občanov na rozhodovaní, rozvoj občianskych iniciatív a celkové zlepšenie komunikácie s obyvateľmi obce sú oblasti, pri ktorých sa môže posilniť transparentné riadenie obce a môže sa dospieť k väčšej aktivite občanov, ich stotožneniu sa s obcou a využiť tak občiansky potenciál pre rozvoj obce.

### **GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV**

- ❑ Podporovať spoluprácu medzi ekonomickými subjektmi, napomáhať vytváraniu strategických partnerstiev a podporovať rovnomerné rozmiestnenie v podnikateľských odvetviach za účelom vytvárania zdravého a motivujúceho konkurenčného prostredia.
- ❑ Budovať pozíciu obce ako ústretovej lokality pre investície v oblasti podnikania a podpory nových ekonomických subjektov.
- ❑ Vytvárať stimulujúcu podnikateľskú atmosféru v prospech usídľovania sa malých a stredných podnikateľov aj väčších spoločností, presviedčať o výhodnosti lokality nielen vzhľadom k potenciálu vzdelanostného zázemia, ale aj okolitého regiónu.
- ❑ Spravovať obec a usmerňovať jej rozvoj efektívne a transparentne, zvyšovať kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy v prospech občanov aj podnikateľov.
- ❑ Podporovať pozitívny vzťah občanov k obci ich aktívnym zapájaním do rozhodovania a aktívnym reagovaním na ich potreby.
- ❑ Zvýšiť a podporovať prístup miestnych podnikateľov k programom a grantom.

### **ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA**

- ❑ Pripraviť ekonomické podmienky, stimuly a nástroje na podporu nových podnikateľských subjektov v tradičných oblastiach podnikania.
- ❑ Zachovať a podporovať drobnú poľnohospodársku výrobu nezávadných potravín a výrobkov v obci.
- ❑ Podporovať vznik komplexných služieb vinárstva.
- ❑ Vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj tradičných remeselných dvorov s kvalitnými službami, ponukou tradičných poľnohospodárskych výrobkov aj propagáciou územia a zvyklostí
- ❑ Zapájať podnikateľov do možností získať nenávratné finančné príspevky na podporu podnikania v tradičných remeslách a službách.
- ❑ Vytvoriť prostredie uľahčujúce rozvoj podnikania v tradičných odvetviach obchodu a služieb

### **ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU**

- ❑ Podporiť vznik a rozvoj služieb v cestovnom ruchu a súvisiacich služieb a propagácie tradícií.
- ❑ Využiť kvalitu životného prostredia a rozvíjať možnosti ozdravných a relaxačných pobytov detí, mládeže aj seniorov.

- Zabezpečiť modernizáciu vínnej cesty, náučných chodníkov a cyklotrás, spájajúcich atrakcie a služby cestovného ruchu v jednotlivých obciach mikroregiónu aj s príľahlými obcami v Maďarsku.

## 20.4 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV A PRIORÍT

<b>VÍZIA</b>	Obec Slovenské Nové Mesto v roku 2022 je prosperujúcou obcou, ktorá svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov motivuje ľudí trvalo sa v obci usadiť, vychovávať tu ďalšiu generáciu – čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj obce aj celého regiónu. Obyvatelia už nemusia za prácou cestovať do zahraničia, ale vedú sa uplatniť v obci a jej blízkom okolí, či kraji. Obec má vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné komunikácie a aktívne podporuje miestnych podnikateľov. Podnikateľské prostredie zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov a návštevníkov obce a regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Obyvatelia obce sú hrdí na svoje tradície a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedú do obce prilákať turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov. Obec je atraktívnou bránou slovenskej časti oblasti Tokaj.								
	<b>PRIORITA 1 ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA</b>			<b>PRIORITA 2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</b>			<b>PRIORITA 3 EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE</b>		
<b>GLOBÁLNY CIEĽ</b>	<b>STABILIZÁCIA OBCE</b>			<b>ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA</b>			<b>SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV</b>		
	OPATRENIE 1.1.1	OPATRENIE 1.1.2		OPATRENIE 2.1.1	OPATRENIE 2.1.2	OPATRENIE 2.1.3	OPATRENIE 3.1.1	OPATRENIE 3.1.2	OPATRENIE 3.1.3
	OPATRENIE 1.1.3	OPATRENIE 1.1.4							
<b>ŠPECIFICKÝ CIEĽ</b>	<b>ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI</b>			<b>TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKÉJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA</b>			<b>ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA</b>		
	OPATRENIE 1.2.1	OPATRENIE 1.2.2		OPATRENIE 2.2.1	OPATRENIE 2.2.2		OPATRENIE 3.2.1	OPATRENIE 3.2.2	OPATRENIE 3.2.3
<b>ÚZEMNÝ CIEĽ</b>	<b>ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI</b>			<b>OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA</b>			<b>VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU</b>		
	OPATRENIE 1.3.1	OPATRENIE 1.3.2	OPATRENIE 1.3.3	OPATRENIE 2.3.1	OPATRENIE 2.3.2	OPATRENIE 2.3.3			
	OPATRENIE 1.3.4	OPATRENIE 1.3.5	OPATRENIE 1.3.6	OPATRENIE 2.3.4	OPATRENIE 2.3.5	OPATRENIE 2.3.6	OPATRENIE 3.3.1	OPATRENIE 3.3.2	OPATRENIE 3.3.3

Zdroj: vlastné spracovanie

## 21. ZÁPIS O VEREJNOM PREROKOVANÍ STRATEGICKEJ ČASTI PLÁNU ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

Poslanci obecného zastupiteľstva v Slovenskom Novom Meste sa spolu so starostom stretli 10. 9. 2015 na spoločnom prerokovaní strategickej časti Plánu rozvoja obcí na obecnej úrade. Stretnutiu predchádzala aktívna osobná a elektronická komunikácia medzi spracovateľom a starostom. Na spoločnom prerokovaní poslanci aj starosta súhlasili s vymedzením strategickej časti Plánu rozvoja obcí ako aj s vymedzením Priorít a Cieľov. Pre programovú časť Plánu rozvoja boli identifikované potrebné budúce aktivity, ktoré sú pre rozvoj obce nevyhnutné. Poslanci zaviazali spracovateľa implementovať všetky aktivity v programovej časti dokumentu.

## C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu rozvoja obce Slovenské Nové Mesto obsahuje Opatrenia a v rámci nich jednotlivé Aktivity na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie globálnych, špecifických aj územných cieľov identifikovaných v strategickej časti dokumentu.

## 22. PREHĽAD OPATRENÍ A AKTIVÍT

### 22.1

#### PRIORITA 1

#### L'UDIA A KVALITA ŽIVOTA

### GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCE

#### Opatrenie 1.1.1

#### Využívanie ekonomických a legislatívnych nástrojov a podpora výhodných podmienok pre priamych investorov

##### Aktivity:

- ☐ Vysporiadanie pozemkov pre budovanie priemyselnej zóny v snahe podporiť príliv priamych investorov, malých a stredných podnikateľov do obce
- ☐ Vybudovanie technickej a prístupovej infraštruktúry k priemyselnej zóne
- ☐ Podpora budovania zelených a hnedých priemyselných zón, výrobných hál
- ☐ Marketing obce vo vzťahu k podnikateľom a aktívna prezentácia podnikateľských príležitostí a vhodného vzdelanostného zázemia obce, regiónu

#### Opatrenie 1.1.2

#### Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci

##### Aktivity:

- ☐ Príprava projektovej dokumentácie na bytovú výstavbu
- ☐ Vysporiadanie pozemkov pre bytovú výstavbu
- ☐ Výstavba obecných bytov v bytovom dome
- ☐ Príprava projektovej dokumentácie na výstavbu nízkoštandardných bytov
- ☐ Vysporiadanie pozemkov pre výstavbu bytového domu s nízkoštandardnými bytmi v časti obce Karolov Dvor
- ☐ Výstavba bytového domu s nízkoštandardnými bytmi v časti obce Karolov Dvor
- ☐ Výstavba technickej infraštruktúry pre obecné domy s bytmi a individuálne domy
- ☐ Podpora individuálnej bytovej výstavby
- ☐ Obnova a modernizácia bytového fondu za účelom energetickej efektívnosti budov
- ☐ Vytvorenie registra bývania v obci (voľné byty, domy, stavebné pozemky)
- ☐ Motivácia prílevu nových obyvateľov a mladé rodiny daňovými úľavami, prázdninami

#### Opatrenie 1.1.3

#### Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce

##### Aktivity:

- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia nehnuteľnosti vo vlastníctve obce pre fungovanie obecnej polície
- ☐ Nákup materiálneho, technického a technologického vybavenia pre obecnú políciu
- ☐ Nákup motorového vozidla pre obecnú políciu
- ☐ Nákup a modernizácia technického a technologického vybavenia vozidla pre obecnú políciu
- ☐ Dobudovanie a modernizácia kamerového systému vo verejných priestoroch obce, kamerové monitorovanie centra obce
- ☐ Podpora rozširovania osobných bezpečnostných signalizačných zariadení seniorov

### Opatrenie 1.1.4

#### Podpora aktívnej činnosti mimovládnych organizácií, spolkov a združení

##### Aktivity:

- ☐ Podpora vzniku, činnosti a inštitucionálneho rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnej a zdravotníckej pomoci
- ☐ Vybudovanie a modernizácia komunitného centra pre marginalizovanú skupinu obyvateľov
- ☐ Motivácia marginalizovanej komunity stanoviť a rešpektovať „autoritu“ z vlastných radov, ktorá bude aktívne spolupracovať so starostom obce a poslancami
- ☐ Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami
- ☐ Materiálne zabezpečenie a podpora pravidelnej klubovej a krúžkovej činnosti žiakov a mládeže v mimovyučovacom čase
- ☐ Začlenenie seniorov do veku primeraných aktivít rozvoja obce

## ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI

### Opatrenie 1.2.1

#### Rozvoj aktívnej politiky trhu práce, posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce

##### Aktivity:

- ☐ Podpora informovanosti rodičov a žiakov pri výbere štúdia po ukončení základnej školy v nadväznosti na potreby trhu práce
- ☐ Poskytovanie pravidelných informácií o potrebách trhu práce aj o aktívnej politike zamestnanosti v rámci kraja a príslušných regiónov
- ☐ Poskytovanie pravidelných informácií o možnostiach vzdelávania sa s prepojením na potreby trhu práce
- ☐ Organizovanie školení, tréningov a rekvalifikačných kurzov pre nezamestnaných a ohrozených nezamestnanosťou
- ☐ Zavádzanie aktivít a inovatívnych prístupov zameraných na tých, ktorí vstupujú po prvý krát na trh práce
- ☐ Podpora zvyšovania vzdelanostnej úrovne obyvateľov s dôrazom na marginalizované skupiny obyvateľstva
- ☐ Podpora uplatnenia marginalizovaných skupín na trhu práce
- ☐ Využívanie aktívnych činností a absolventskej praxe v obci
- ☐ Zapájanie obyvateľov do manažovania a realizácie obecných projektov

### Opatrenie 1.2. 2

#### Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce

##### Aktivity:

- ☐ Zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky podporou prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a sekundárnemu vzdelaniu
- ☐ Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnova zručností a spôsobilostí pracovnej sily
- ☐ Pravidelná analýza potrieb podnikateľských subjektov pôsobiacich v regióne
- ☐ Podpora spolupráce škôl s potenciálnymi zamestnávateľmi
- ☐ Podpora vzdelávania v oblasti remeselných zručností
- ☐ Podpora odborného a remeselného vzdelávania pre ľudí zo sociálne znevýhodneného prostredia

## ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

### Opatrenie 1.3.1

#### Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obci

##### Aktivity:

- ☐ Vytvorenie a permanentná aktualizácia databázy potrieb sociálnych a zdravotníckych služieb obyvateľov obce

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKEJ NOVÉ MESTO

- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia nehnuteľnosti vo vlastníctve obce za účelom poskytnutia priestorov vybraným zdravotným ambulanciam
- ☐ Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centra poskytovania sociálnych a zdravotníckych služieb s dennou starostlivosťou (denný stacionár pre seniorov)
- ☐ Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centra a poskytovanie kvalitných sociálnych a zdravotníckych služieb pre starších ľudí, odkázaných na stálu starostlivosť
- ☐ Vybudovanie a materiálne zabezpečenie domova dôchodcov rodinného typu
- ☐ Vytvorenie a stabilizácia systému terénnej opatrovateľskej služby pre seniorov
- ☐ Stabilizácia systému poskytovania stravovacích služieb pre seniorov
- ☐ Zabezpečenie preventívnych opatrení pre mládež aj dospelých ohrozených drogovými a ostatnými závislosťami, podpora poradenskej činnosti a osvedy

### Opatrenie 1.3.2

#### Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb

Aktivity:

- ☐ Podpora rovnomerného rozšírenia ponuky služieb a rozvoja služieb občianskej vybavenosti
- ☐ Podpora a vytváranie podmienok pre poskytovanie pekárenských a cukrárenských služieb
- ☐ Podpora odbytu miestnych poľnohospodárskych produktov „z dvora“ pre obyvateľov obce a okolia
- ☐ Podpora odbytu miestnych remeselných výrobkov a služieb pre obyvateľov obce a okolia
- ☐ Rozšírenie plochy obecného cintorína, vytvorenie nových hrobových miest
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia cintorína

### Opatrenie 1.3.3

#### Stabilizácia siete škôl v obci

Aktivity:

- ☐ Stabilizácia základnej školy (1. stupeň) a predškolského zariadenia
- ☐ Podpora tvorby a propagácie zaujímavých a atraktívnych vzdelávacích programov na škole
- ☐ Komunikácia a podpora komunikácie „škola – rodičia“ pri usmerňovaní ďalšieho výberu vzdelávania u žiakov
- ☐ Podpora vytvárania neziskového združenia priaznivcov škôl so samostatnou právnou subjektivitou k prijímaniu grantových prostriedkov pre rozvoj školy
- ☐ Organizovanie propagácie školy aktivitami dní otvorených dverí
- ☐ Prezentácia kvality školy a výsledkov žiakov
- ☐ Podpora propagácie školy na web stránke

### Opatrenie 1.3.4

#### Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti školy, zavádzanie progresívnych foriem výučby a praktických zručností

Aktivity:

- ☐ Rozširovanie a modernizácia vybavenosti školy a predškolského zariadenia
- ☐ Nákup interaktívnych didaktických pomôcok pre školu a predškolské zariadenie
- ☐ Podpora zavádzania vzdelávacích programov zameraných na motiváciu pre remeselné zručnosti
- ☐ Podpora výmenných pobytov žiakov s partnerskými školami v zahraničí
- ☐ Podpora žiakov aktívne sa zapájať do vedomostných a športových súťaží
- ☐ Zavádzanie a využívanie internetu a e-learningu na škole
- ☐ Podpora individuálneho vzdelávania detí mimoriadne talentovaných a nadaných
- ☐ Podpora individuálneho vzdelávania v rámci integrácie žiakov so zdravotným postihnutím
- ☐ Podpora psychologicko-pedagogického poradenstva pre deti
- ☐ Podpora alternatívnych metód vyučovania
- ☐ Podpora zvyšovania kvalifikácie učiteľov a ich ďalšieho vzdelávania

### Opatrenie 1.3.5

#### Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí

Aktivity:

- ☐ Podpora obyvateľov obce v záujmovej činnosti, generačnej spolupráci a práci s deťmi
- ☐ Organizovanie pravidelných športových podujatí
- ☐ Podpora využívania športových areálov a podpora aktívneho kondičného cvičenia žien, mládeže, seniorov
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia bývalej budovy výrobného ľadu na športový areál
- ☐ Výstavba a modernizácia športových klubov
- ☐ Výstavba, modernizácia a údržba detského ihriska
- ☐ Organizovanie tradičných kultúrnych podujatí
- ☐ Podpora prezentácie výsledkov záujmovej činnosti a tvorby doma aj v zahraničí
- ☐ Podpora aktívneho a zdravého starnutia

### Opatrenie 1.3.6

#### Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií

Aktivity:

- ☐ Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obce a atrakcií obce
- ☐ Podpora a propagácia folklórnych a spoločenských podujatí a aktivít
- ☐ Podpora a propagácia vinárstva a aktivít s ním spojených
- ☐ Podpora a propagácia tradičnej remeselnej výroby
- ☐ Vydanie publikácie o obci a vydávanie ďalších printových materiálov, kalendárov
- ☐ Výstavba a vybavenie Múzea tradícií – stála expozícia sedliackeho domu, pivnice
- ☐ Podpora a propagácia zberateľskej činnosti dobových artefaktov

## 22.2

### PRIORITA 2

#### TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

## GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA

### Opatrenie 2.1.1

#### Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce

Aktivity:

- ☐ Výstavba, oprava a rekonštrukcia Cintorínskej ulice
- ☐ Výstavba, oprava a rekonštrukcia Vodárenskej ulice
- ☐ Výstavba a údržba jarkov na Hlavnej ulici
- ☐ Výstavba, oprava a údržba mostíkov na Hlavnej ulici
- ☐ Výstavba, oprava a rekonštrukcia chodníkov
- ☐ Výstavba, oprava a rekonštrukcia chodníkov na cintoríne
- ☐ Výstavba, oprava a modernizácia parkovacích a odstavných plôch
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia
- ☐ Odstránenie bariér pre imobilných a starších občanov
- ☐ Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia
- ☐ Budovanie spomaľovačov a regulácia rýchlosti prechádzajúcich motorových vozidiel
- ☐ Budovanie bariér na zníženie hlučnosti a prašnosti, najmä v okolí železničnej trate a pri hlavných komunikáciách
- ☐ Budovanie bezpečnostných bariér na elimináciu nebezpečných úsekov, vybudovanie bezpečnostného zábradlia
- ☐ Podpora výstavby rýchlostnej cesty mimo intravilán obce (obchvatu obce)

### Opatrenie 2.1.2

#### Rozvoj dopravnej obslužnosti obce

Aktivity:

- ☐ Podpora posilnenia regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov
- ☐ Podpora vývoja ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov a propagácia trvalo udržateľnej obecnej/regionálnej mobility

- ☐ Podpora efektívneho a komfortného prepojenia obce s mestom Trebišov a obcami regiónu verejnou dopravou
- ☐ Podpora drobných poskytovateľov verejnej dopravy
- ☐ Podpora dopravy využívajúcej alternatívne pohonné látky

### Opatrenie 2.1.3

#### Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev

##### Aktivity:

- ☐ Výsadba a údržba zelene v obci s ambíciou zväčšiť celkovú plochu zelene v obci
- ☐ Modernizácia a jednotný imidž zábran, informačných tabúl a ďalšieho mobiliáru v obci
- ☐ Inštalácia a údržba prvkov obecných mobiliárov
- ☐ Oprava a rekonštrukcia centra obce
- ☐ Pravidelná údržba čistoty verejných priestranstiev, vrátane cintorína
- ☐ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia oddychových zón v obci
- ☐ Inštalovanie a obnova informačných tabúl v obci
- ☐ Súťaž vo vzhľade domov a dvorov
- ☐ Účasť obyvateľov na projektoch utvárania verejných priestranstiev

## ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

### Opatrenie 2.2.1

#### Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

##### Aktivity:

- ☐ Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- ☐ Výstavba a rekonštrukcia spoločného kanalizačného potrubia v časti obce Karolov Dvor
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodného potrubia
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia plynového potrubia
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu
- ☐ Propagácia nízkouhlíkových stratégií pre obec/mikroregión
- ☐ Podpora a postupné zavádzanie distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- ☐ Príprava a podpora obce na modernizáciu a kapacitné rozširovanie rozvodu elektrickej energie
- ☐ Podpora obce pri zavádzaní optických káblov a výstavbe televíznych a telekomunikačných prijímačov a rádiokomunikačných sietí
- ☐ Podpora zabezpečenia ochrany údajov, vírusová a digitálna ochrana prevádzky sietí a služieb, bezpečnosť internetových transakcií, ako aj zabezpečenie bezpečnosti vybavenia pre konečných užívateľov

### Opatrenie 2.2.2

#### Podpora ekologického nakladania s odpadom

##### Aktivity:

- ☐ Likvidácia ekologických záťaží a nelegálnych skládok odpadu
- ☐ Vybudovanie a modernizácia zberného dvora
- ☐ Projektová, technologická a pozemková príprava na vybudovanie skládky pre biologicky rozložiteľné odpady
- ☐ Vybudovanie a modernizácia obecnej skládky pre biologicky rozložiteľné odpady
- ☐ Organizovanie informačnej kampane na podporu individuálnych skládok biologicky rozložiteľných odpadov a domáceho kompostovania
- ☐ Podpora kompostovania a využívania bioodpadu
- ☐ Rozšírenie komodít a modernizácia separovaného zberu odpadu v obci
- ☐ Aktívna motivácia obyvateľov k separovaniu odpadu
- ☐ Osveta obyvateľov zameraná na ekologické nakladanie s odpadom
- ☐ Podpora vzdelávania a osvetu separovania odpadu u detí a žiakov



## ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

### Opatrenie 2.3.1

#### Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Aktivity:

- ☐ Rekonštrukcia obecných budov s ambíciou zníženia energetickej zaťaženia a úspory energií
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia budovy bývalej Jednoty s cieľom dosiahnuť energetickú efektívnosť prevádzky
- ☐ Podpora energetickej efektívnosti súkromných domov
- ☐ Propagácia výroby a podpora distribúcie obnoviteľných zdrojov energie
- ☐ Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach a v sektore bývania
- ☐ Podpora a postupné zavádzanie inteligentných distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- ☐ Osveta o možnostiach úspor energie a obnoviteľných zdrojoch energie vrátane zdrojov ich financovania
- ☐ Podpora využitia technológií k úspore energie
- ☐ Využívanie alternatívnych zdrojov energie, obzvlášť biomasy

### Opatrenie 2.3.2

#### Ochrana podzemných a povrchových vôd

Aktivity:

- ☐ Riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis
- ☐ Dostavba a modernizácia kanalizačných sietí a čistiarne odpadových vôd

### Opatrenie 2.3.3

#### Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien

Aktivity:

- ☐ Spolupráca obce so zodpovednými inštitúciami na vytváranie protipovodňových opatrení
- ☐ Zabezpečovanie prevencie povodňových udalostí udržiavaním priepustnosti verejných kanálov a ostatných malých vodných tokov
- ☐ Odstraňovanie následkov povodní
- ☐ Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy
- ☐ Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof
- ☐ Osveta obyvateľov pre zvládanie prírodných katastrof

### Opatrenie 2.3.4

#### Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci

Aktivity:

- ☐ Zlepšenie a revitalizácia obecného prostredia vrátane regenerácie opustených poľnohospodárskych (priemyselných) lokalít a zníženia miery znečistenia pôdy a vzduchu
- ☐ Zvyšovanie retenčnej schopnosti krajiny
- ☐ Zachytávanie vody v mieste jej dopadu
- ☐ Údržba potokových korýt

### Opatrenie 2.3.5

#### Obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine

Aktivity:

- ☐ Spevňovanie, udržiavanie a obnova poľných ciest a ciest medzi vinohradmi
- ☐ Budovanie a údržba odstavných plôch pre parkovanie návštevníkov vinogradov a pivníc
- ☐ Zabezpečovanie a obnova prirodzenej funkcie lesa, stavanie hrádzok pre reguláciu vody
- ☐ Výsadba a údržba líniovej zelene pozdĺž ciest

- ☐ Údržba trávnatých plôch a neobrábanej pôdy

#### Opatrenie 2.3.6

##### Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov

Aktivity:

- ☐ Obnova a údržba historických pivníc
- ☐ Obnova a údržba historických budov
- ☐ Modernizácia a údržba hasičskej zbrojnice

#### 22.3

##### **PRIORITA 3**

##### **EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE**

#### **GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV**

##### Opatrenie 3.1.1

##### Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov

Aktivity:

- ☐ Vytvorenie a schválenie motivačných podmienok a obecnej legislatívy obce pre vstup domácich a zahraničných malých a stredných podnikateľov (investorov)
- ☐ Vysporiadanie pozemkov a vybudovanie technickej infraštruktúry zóny pre podnikateľov
- ☐ Rekonštrukcia a podpora rekonštrukcie budov a prevádzkových priestorov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie rozvoja podnikateľov, remeselných dvorov a služieb
- ☐ Podpora a motivácia novo vzniknutých podnikateľov, samostatne hospodáriacich roľníkov (vinárov) a živnostníkov vo výrobnom a remeselnom sektore a službách dostupnými ekonomickými a legislatívnymi nástrojmi obce
- ☐ Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- ☐ Podpora rozvoja vnútorného potenciálu, najmä malých podnikateľov a služieb vytváraním sietí, spolupráce a výmeny skúseností medzi obcami a regiónmi
- ☐ Podpora a motivácia malých a stredných podnikateľov, ktorí využívajú domáce suroviny (pestovanie viniča a s tým spojené ďalšie remeselné aktivity)
- ☐ Rekonštrukcia a modernizácia predajných objektov a nákup technológií a zariadení pre doplnkovú výrobu a spracovanie tradičných materiálov a výrobkov
- ☐ Organizovanie pravidelných trhov a workshopov – vytváranie väzieb medzi malým a stredným podnikaním v regióne a kraji
- ☐ Podpora marketingu domácich podnikateľov, motivácia občanov využívať služby a nakupovať tovary miestnych vinárov, remeselníkov a podnikateľov
- ☐ Podpora a vytváranie akčných plánov zamestnanosti na všetkých úrovniach a podpora nepretržitého rozvoja partnerských štruktúr na miestnej úrovni

##### Opatrenie 3.1.2

##### Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania

Aktivity:

- ☐ Propagácia a pravidelné informácie pre podnikateľov o možnostiach využívania grantov a programov zo štrukturálnych fondov
- ☐ Zapájanie miestnych podnikateľov do prípravy a realizácie projektov a grantov v prospech rozvoja obce a podnikateľského prostredia
- ☐ Pravidelné informácie o vzdelávacích programoch pre podnikateľov
- ☐ Pomoc obce a podpora podnikateľov pri ich využívaní grantov a ďalších podporných programov
- ☐ Aktívna spolupráca obce s podnikateľmi pri tvorbe ich projektov a následnej realizácii získaných programov

### Opatrenie 3.1.3

#### **Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu a online dostupnosť služieb a portálov verejnej správy občanom a podnikateľom**

##### Aktivity:

- ☐ Nákup a modernizácia technického vybavenia a notebookov pre obecný úrad
- ☐ Nákup a technické zabezpečenie informačných systémov obce a jej úradu
- ☐ Nákup a tvorba softwaru pre komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty
- ☐ Nákup a tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie elektronických služieb pre občanov v obci
- ☐ Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti nových informačných technológií a aplikácie nových softwarov pre pracovníkov obce na obecnom úrade

## **ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA**

### Opatrenie 3.2.1

#### **Stabilizácia a rozvoj vinárskej produkcie a poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci**

##### Aktivity:

- ☐ Podpora zlepšenia a zlepšenie obhospodarovania pôdy
- ☐ Podpora rozšírenia pestovania viniča
- ☐ Podpora mladých farmárov, podpora obce pri zakladaní rodinných fariem, poľnohospodárskych dvorov a ďalších drobných podnikateľov v poľnohospodárstve
- ☐ Propagácia účinného využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v sektore poľnohospodárstva a potravinárstva so zameraním na zvýšenie účinnosti využitia vody v poľnohospodárstve, zvýšenie účinnosti využitia energie v poľnohospodárstve a pri spracovaní potravín, uľahčenie dodávok a využitia obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva, zníženie emisií oxidu dusného a metánu z poľnohospodárstva
- ☐ Podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve
- ☐ Podpora obnovy a obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov závislých od poľnohospodárstva a vinárstva
- ☐ Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov vinárskej a poľnohospodárskej produkcie
- ☐ Modernizácia, oprava a budovanie poľných prístupových ciest, inžinierskych sietí a ďalšej technickej podpory pre zlepšenie výroby vo vinárstve, v poľnohospodárstve a ochrany životného prostredia
- ☐ Podpora projektov a investičných aktivít na ochranu životného prostredia a výrobu ekologicky nezávadných potravín
- ☐ Podpora pracovnej mobility a pomoc obce zamestnať sa vo vinárstve a v poľnohospodárstve trvale alebo v sezónnych prácach ľuďom bez vzdelania a ďalším uchádzačom o zamestnanie

### Opatrenie 3.2.2

#### **Podpora rozvoja vinárstva**

##### Aktivity:

- ☐ Podpora obnovy, rekultivácie a rozširovania vinohradov
- ☐ Podpora budovania nových a rekonštrukcie starých pivníc na uchovávanie vína
- ☐ Podpora zachovania špecifických vlastností pestovateľského zázemia viniča
- ☐ Podpora obstarania a obstaranie technológií a postupov na výrobu vína
- ☐ Podpora výstavby výrobných zariadení, vrátane budov v súvislosti s rozvojom vinárstva
- ☐ Podpora výstavby a výstavba hygienicko-sanitárnych režimov
- ☐ Podpora výstavby, výstavba a obstaranie technológií na ochranu životného prostredia, vypracovanie marketingových plánov, vrátane zlepšenia podmienok predaja
- ☐ Podpora výstavby a výstavba zariadení potrebných na odber, čerpanie a cirkuláciu vody
- ☐ Propagácia a podpora propagácie vinárskej produkcie a kultúry

### Opatrenie 3.2.3

#### Stabilizácia odbytu vinárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb

##### Aktivity:

- ☐ Podpora a propagácia pravidelného predaja vinárskej produkcie a poľnohospodárskych produktov „z dvora“ v obci a v regióne
- ☐ Pravidelné organizovanie vinobrania a podujatí spojených s produkciou vína, obecných trhov so zameraním na ochutnávku a predaj miestnych špecialít, kulinárske špeciality a nezávadné potraviny
- ☐ Marketing kvalitných vinárskych produktov a poľnohospodárskych produktov vo vzťahu k obyvateľom regiónu
- ☐ Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov vinárskej a poľnohospodárskej produkcie
- ☐ Podpora integrácie primárnych výrobcov do potravinového reťazca pomocou systémov kvality, propagácie na miestnych trhoch a krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií
- ☐ Podpora manažmentu rizika vinárskych a poľnohospodárskych podnikov v obci
- ☐ Podpora vzniku kooperačných väzieb medzi vinármi, poľnohospodármi

## ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU

### Opatrenie 3.3.1

#### Rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu

##### Aktivity:

- ☐ Výstavba a modernizácia priestorov na stálu propagáciu a predaj vinárskej produkcie
- ☐ Výstavba a modernizácia remeselných dvorov a dielní na výroby tradičných produktov
- ☐ Výstavba a modernizácia ubytovacích zariadení pre podporu cestovného ruchu
- ☐ Výstavba sezónnej reštaurácie
- ☐ Vybudovanie informačných a náučných tabúľ v obci a okolí so zameraním na vinárstvo a vínne pivnice
- ☐ Zriadenie a obnova informačnej kancelárie
- ☐ Inštalácia medzinárodne uznávaných turistických značení atraktivít cestovného ruchu (kultúrne, technické, historické pamiatky a prírodné atraktivity)
- ☐ Vybudovanie a údržba náučných chodníkov
- ☐ Výstavba cyklotrasy
- ☐ Vybudovanie oddychových a relaxačných zón
- ☐ Podpora podnikania a vytvárania služieb v oblasti agroturistiky a vinárstva

### Opatrenie 3.3.2

#### Propagácia obce

##### Aktivity:

- ☐ Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obce so zreteľom na vinárstvo
- ☐ Vytvorenie krátkodobého marketingového plánu a strednodobej marketingovej a komunikačnej stratégie obce, budovanie pozitívneho mediálneho obrazu obce
- ☐ Realizácia marketingových výstupov, pravidelná propagácia aktivít a podujatí v obci s cieľom prilákať návštevníkov z regiónu, kraja
- ☐ Pravidelná komunikácia s regionálnymi a celoštátnymi médiami, prezentácia pozitívnych výsledkov aj zaujímavostí obce
- ☐ Budovanie komunikačných a informačných väzieb v mikroregióne, spolupráca s obcami, mestami v oblasti komunikácie s médiami
- ☐ Podpora a rozvoj projektov medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce
- ☐ Pravidelná účasť na regionálnych, národných aj medzinárodných veľtrhoch, obchodných misiách, odborných seminároch a konferenciách propagujúcich miestny cestovný ruch
- ☐ Vytvorenie propagačných materiálov obce
- ☐ Budovanie imidžu obce na základe histórie obce, vinobraníckych folklórnych tradícií, tvorby remeselných produktov a tradičných výrobkov, prírodných zdrojov, využitie potenciálu blízkosti hranice
- ☐ Investície do prezentácie kultúrnych aktivít ( kultúrne podujatia, festivaly, prezentácie národného folklóru, zvykov a tradícií, kongresov a sympózií) a remeselných dvorov

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKÉ NOVÉ MESTO

- Podpora prezentácie príležitostí strávenia voľného času (propagácia degustácií a návštevy pivníc, vínnej cykloturistiky v spolupráci s okolitými obcami)

### Opatrenie 3.3.3

#### Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu

Aktivity:

- Podpora podnikateľov v oblasti služieb a doplnkových služieb v cestovnom ruchu
- Podpora účasti podnikateľov na výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu doma a v zahraničí
- Prevádzkovanie malých predajných miest pre návštevníkov obce s cieľom predaja tradičných výrobkov (ľudovo-umelecké výrobky a i.) a poľnohospodárskych produktov
- Podpora organizovania tradičných jarmokov a trhov
- Pravidelné informácie o využívaní dotačných programov pre podnikateľov v cestovnom ruchu
- Metodická a asistenčná podpora obce malým a stredným podnikateľom v oblasti cestovného ruchu

## 23. INDIKÁTORY OPATRENÍ

Ambíciou Plánu rozvoja obce Slovenské Nové Mesto je v najväčšej miere naplniť jeho očakávania. Programová časť Plánu rozvoja vo svojich Opatreniach a Aktivitách presne identifikuje potreby obce. Tieto Aktivity upresňujú a dopĺňajú identifikátory a ich číselné (explicitné) vyjadrenie počiatočného a želaného stavu. Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov pre jednotlivé Opatrenia a sú zároveň aj základným faktorom pri tvorbe kritérií pre čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu. Na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým Opatreniam je možné takto jednoducho monitorovať priebežné plnenie a realizáciu jednotlivých Aktivít.

Tabuľka Merateľné ukazovatele realizácie aktivít

OPATRENIE		MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	STAV V ROKU 2015	STAV V ROKU 2022
1.1.1	Využívanie ekonomických a legislatívnych nástrojov a podpora výhodných podmienok pre priamych investorov	vysporiadané pozemky	m <sup>2</sup>	0	150
		technická infraštruktúra	m	0	150
1.1.2	Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci	postavené obecné byty	počet	0	16
		postavené nízkoštandardné byty	počet	0	12
1.1.3	Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce	obecná polícia	počet zamestnancov	0	3
1.1.4	Podpora aktívnej činnosti mimovládnych organizácií, spolkov a združení	komunitné centrá	počet	1	1
1.2.1	Rozvoj aktívnej politiky trhu práce, posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce	dhodobo nezamestnaní	počet	83	20
1.2.2	Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce	zamestnaní v regióne	počet	15	20
1.3.1	Budovanie sociálneho zázemia v obci	kapacita miest pre seniorov v stacionári	počet	0	20
		terénna opatrovateľská služba	počet	0	1
1.3.2	Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb	pekáraň, cukráreň	počet	0	1
1.3.3	Stabilizácia siete škôl v obci	inovatívne vzdelávacie programy	počet	0	2
1.3.4	Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl, zavádzanie progresívnych foriem výučby a praktických zručností	interaktívne učebné pomôcky	počet	30	90

# PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

<b>1.3.5</b>	Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí	rekonštrukcia športového areálu	m <sup>2</sup>	0	1 000
<b>1.3.6</b>	Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií	vinárske podujatia	počet	1	2
<b>2.1.1</b>	Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce	opravené miestne komunikácie	m	0	500
<b>2.1.2</b>	Rozvoj dopravnej obslužnosti obce	-	-		
<b>2.1.3</b>	Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev	informačné tabule	počet	4	15
<b>2.2.1</b>	Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	obecná kanalizácia	m	0	500
<b>2.2.2</b>	Podpora ekologického nakladania s odpadom	odstránenie nelegálnych skládok	m <sup>2</sup>	6	0
		obecná kompostáreň	m <sup>2</sup>	0	100
<b>2.3.1</b>	Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie	rekonštrukcia budov na energeticky úsporné	m <sup>2</sup>	0	3 000
<b>2.3.2</b>	Ochrana podzemných a povrchových vôd	kanalizácia	m	0	500
<b>2.3.3</b>	Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien	úprava potoka	m	0	2 000
<b>2.3.4</b>	Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci	údržba potokových korýt	m	0	4 000
<b>2.3.5</b>	Obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine	poľné prístupové cesty	m	0	7 500
<b>2.3.6</b>	Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov	pivnice	počet	1	2
<b>3.1.1</b>	Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov	noví podnikatelia	počet	1	10
<b>3.1.2</b>	Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania	nenávratné finančné prostriedky	€	0	50 000
<b>3.1.3</b>	Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu a online dostupnosť služieb a portálov verejnej správy občanom a podnikateľom	software	počet	0	2
<b>3.2.1</b>	Stabilizácia a rozvoj vinárskej produkcie a poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci	samostatne hospodáriaci roľníci	počet	2	5
<b>3.2.2</b>	Podpora rozvoja vinárstva	plochy pestovania viniča	ha	0	130
<b>3.2.3</b>	Stabilizácia odbytu vinárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb	podnikatelia vo vinárstve	počet	3	5
<b>3.3.1</b>	Rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu	ubytovacie zariadenie	počet	0	3
		stravovacie zariadenie	počet	0	2
<b>3.3.2</b>	Propagácia obce	propagačný materiál	počet	0	2
<b>3.3.3</b>	Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu	podnikatelia v službách cestovného ruchu	počet	1	10

Zdroj: vlastné spracovanie

## D REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť Plánu rozvoja obce Slovenské Nové Mesto identifikuje manažment riadenia, popisuje organizačné zabezpečenie realizácie Aktivít, systém monitorovania a hodnotenia plnenia Programu rozvoja obce, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

### 24. MANAŽMENT PLÁNU ROZVOJA OBCE

#### **Obecné zastupiteľstvo**

je najvyšším orgánom riadenia a realizácie Plánu rozvoja obce. Schvaľuje Plán rozvoja obce, jeho aktualizáciu a aktualizáciu jeho častí a schvaľuje hodnotiacu správu realizácie. Vymedzuje činnosť pri operatívnom riadení Plánu rozvoja obce a menuje členov Riadiacej skupiny a členov Pracovných skupín pre jednotlivé problémové oblasti.

Obecná zastupiteľstvo ďalej: kontroluje dosahovanie stanovených cieľov, pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie, schvaľuje partnerstvá územnej spolupráce s orgánmi a inštitúciami všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov Plánu rozvoja. Schvaľuje a koordinuje partnerstvá územnej spolupráce aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom za účelom naplnenia Aktivít Plánu rozvoja obce. Má na zreteli vyvážený rozvoj územia.

#### **Starosta**

je koordinátorom a manažérom realizácie Plánu rozvoja obce. Zvoláva pravidelné stretnutia k Plánu rozvoja, navrhuje obecnému zastupiteľstvu na schválenie jednotlivé námety a podnety na realizáciu projektov.

#### **Riadiaca skupina**

plní funkciu poradného a iniciatívneho orgánu obecného zastupiteľstva v otázkach Plánu rozvoja. Je zložená z troch členov, ktorých zvolilo obecné zastupiteľstvo. Dohliada a zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom Plánu rozvoja a Akčných plánov. V súčinnosti s obecným zastupiteľstvom pripravila víziu, stratégiu, aktivity strategického rozvoja obce, koordinuje spoluprácu s externým prostredím na vypracovaní Plánu rozvoja.

Riadiaca skupina ďalej: analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty. Sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom. Vede databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora a podnikateľoch.

#### **Pracovné skupiny**

sú vytvorené k jednotlivým problémovým oblastiam Plánu rozvoja obce. Pripravujú na prerokovanie vymedzenie prioritných projektov, plán ich realizácie, využitie zdrojov financovania, plán dofinancovania projektu, hodnotenie realizácie a dopadu projektov a iné. Pracovné skupiny sú zložené z odborníkov na jednotlivé problémové oblasti. Členov pracovnej skupiny schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Realizácia Plánu rozvoja vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a cudzích zdrojov a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre eurofondy. Odporúča sa zriadenie plateného zamestnanca obce za účelom získavania cudzích nenávratných prostriedkov, administrovanie eurofondov, komunikáciu s verejným obstarávateľom či stavebným dohľadom. Zriaďovanie ďalších orgánov v súvislosti s Plánom rozvoja obce je bezpredmetné.

## 25. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PLÁNU ROZVOJA OBCE

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie Plánu rozvoja obce patria aj **monitorovanie a hodnotenie** na úrovni programu ako celku aj jednotlivých aktivít.

Základom aktuálneho prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie aktuálnych projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov.

Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov Plánu a na dosahovanie cieľov Plánu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie Plánu daný aj externými faktormi mimo dosahu Plánu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny ale aj výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe Plánu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom Plánu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu Plánu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nie sú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces rozvoja. Monitorovanie aj hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení Plánu rozvoja obce v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností.

### 25.1 MONITOROVANIE PLÁNU ROZVOJA OBCE

Úlohou obce a jej manažmentu je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia Plánu rozvoja. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie Opatrení a Aktivít Plánu rozvoja s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre manažment vstupy pre rozhodovanie za účelom zlepšenia implementácie Plánu rozvoja, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o realizácii Plánu rozvoja.

**Monitorovanie na úrovni Priorít a Cieľov** Plánu rozvoja ako celku bude zabezpečovať **Riadiaca skupina**. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie Plánu rozvoja a pre prijímanie rozhodnutí obecného zastupiteľstva, či je potrebné Plán rozvoja aktualizovať, meniť alebo dopĺňať. Zároveň sú tieto údaje využívané v procese priebežného hodnotenia Plánu rozvoja. Monitorovanie prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov definovaných v predchádzajúcej časti Plánu rozvoja. Riadiaca skupina využíva informácie monitorovania Priorít a Cieľov ako podklad pre priebežné hodnotenie Plánu rozvoja, samostatnú monitorovaciu správu Priorít a Cieľov nepripravuje.

V súvislosti s implementáciou Plánu rozvoja je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov (aktivít) zabezpečované zodpovednými projektovými manažermi. Na rozdiel od monitorovania Priorít a Cieľov tu je potrebné pravidelne pripravovať a schvaľovať monitorovaciu správu. Harmonogram prekladania monitorovacej správy vyplýva z každého realizovaného projektu individuálne. Monitorovacia správa má spravidla aj predpísanú štruktúru a povinné náležitosti podľa pokynov v projekte.

### 25.2 HODNOTENIE PLÁNU ROZVOJA OBCE

Hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie Plánu rozvoja, jeho súlad s Cieľmi stanovenými v Pláne rozvoja, analyzuje účinnosť realizovaných procesov, vhodnosť nastavenia jednotlivých Opatrení a Aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas platnosti Plánu rozvoja obce sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení platnosti Plánu rozvoja vykonať následné hodnotenie. Výsledky hodnotenia Plánu rozvoja sa zverejnia podľa platnej legislatívy.

Pri hodnotení Plánu rozvoja je potrebné prihliadať na skutočnosť, že stratégiu Plánu rozvoja obce pripravovali reprezentanti obce v určitom reálnom čase a v súlade so svojimi programovými vyhláseniami a predstavami v reálnom čase. Nie všetky ambície ostávajú vplyvom času a rozvoja aktuálne a reálne, nie všetky aktivity ostávajú prioritné a nie všetky ciele je možné zrealizovať.



## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

Niektoré aktivity môžu vychádzať z momentálnej situácie v obci, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. Plán rozvoja obce nie je dogma a nie je to nemenný materiál, je to vytýčenie dlhodobých Priorít a Cieľov obce z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecné zastupiteľstvo môže tento materiál dopĺňať a aktualizovať.

**Priebežné hodnotenie** je séria hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Plánu rozvoja skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť plánovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Plánu rozvoja vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Plánu až po predloženie Záverečnej správy Plánu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne, minimálne raz za dva roky. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenia predkladá Riadiaca skupina obecnému zastupiteľstvu najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy Priorít a Cieľov aj monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného Plánu rozvoja. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutie obecného zastupiteľstva pri ďalšom riadení realizácie Plánu rozvoja za účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných priorít a cieľov. Výstupom priebežného hodnotenia je **Hodnotiaca správa**.

**Následné hodnotenie** Plánu rozvoja skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv na rozvoj obce. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania Plánu rozvoja ako celku a identifikuje osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je **Záverečná správa o hodnotení Plánu rozvoja obce Slovenské Nové Mesto**. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie Plánu rozvoja. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí Riadiaca skupina, ktorá ju do 6 mesiacov od ukončenia platnosti Plánu rozvoja predkladá obecnému zastupiteľstvu na vedomie.

Hodnotiaca správa a Záverečná správa o hodnotení nemajú predpísanú presnú formu, k náležitostiam správ patrí: aké obdobie hodnotí, akú úroveň Plánu hodnotí (Ciele, Opatrenia, Aktivity), aký bol očakávaný, želaný výsledok, plánovaný termín realizácie, rozpočet vnútorných aj externých zdrojov a aký je skutočný výsledok. Správa by mala v závere analyzovať dôvody nesplnených očakávaní a navrhnúť efektívny spôsob nápravy – aktualizáciu Plánu rozvoja, v prípade ukončenia jeho platnosti navrhnúť pri ďalšom schvaľovaní iné priority a ciele. Zo správy má byť zrejmé kto ju pripravil, na základe akého monitorovania a ďalších vstupných informácií. Správu berie obecné zastupiteľstvo na vedomie.

Tabuľka Časový harmonogram monitorovania a hodnotenia Plánu rozvoja

HODNOTENIE	ČASOVÝ PLÁN	PERIODICITA/DŮVODY
PRIEBEŽNÝ MONITORING	2016, 2017, 2019, 2021	z dôvodu aktualizácie Plánu rozvoja
OPERATÍVNY MONITORING	podľa realizácie projektov	
PRIEBEŽNÉ HODNOTENIE ČASTI PLÁNU ROZVOJA	2016, 2017, 2019, 2021	
AD HOC MIMORIADNE HODNOTENIE	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených priorít a potreby iných cieľov
ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE	v závere platnosti Plánu rozvoja	

Zdroj: vlastné spracovanie

## 26. KOMUNIKÁCIA PLÁNU ROZVOJA

Starosta ako reprezentant obce bude dohliadať na zverejnenie hodnotiacich správ pre obyvateľov a ďalšie zainteresované subjekty na verejnej časti obecného zastupiteľstva a prostredníctvom web stránky samosprávy obce, aby mala verejnosť pravidelné priebežné informácie o stave implementácie Plánu rozvoja, o realizácii prebiehajúcich projektov ako aj informácie o možnostiach získania nenávratných finančných prostriedkov v rámci partnerstva s obcou. Za komunikáciu s poslancami aj s verejnosťou je zodpovedný starosta obce.

## 27. AKČNÝ PLÁN NA ROKY 2016 - 2017

Tabuľka Akčný plán 2016 – 2017

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
<b>PRIORITA 1</b>			
<b>OPATRENIE 1.1.2</b> <b>Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci</b>			
<b>Aktivita</b> Výstavba bytového domu s nízkoštandardnými bytmi v časti obce Karolov Dvor.	2016 - 2017	Ján Kalinič, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
<b>OPATRENIE 1.3.5</b> <b>Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí</b>			
<b>Aktivita</b> Rekonštrukcia a modernizácia bývalej budovy výrobné ľadu na športový	2016 - 2017	Ján Kalinič, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
<b>PRIORITA 2</b>			
<b>OPATRENIE 2.1.1</b> <b>Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce</b>			
<b>Aktivita</b> Rekonštrukcia Cintorínskej ulice	2016 - 2017	Ján Kalinič, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
<b>Aktivita</b> Rekonštrukcia Vodárenskej ulice	2016 - 2017	Ján Kalinič, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
<b>Aktivita</b> Vybudovanie mostíkov na Hlavnej ulici	2016 - 2017	Ján Kalinič, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
<b>Aktivita</b> Vybudovanie jarkov pri Hlavnej ulici	2017	Ján Kalinič, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
<b>Aktivita</b> Podpora výstavby rýchlostnej cesty mimo intravilán obce (obchvatu obce)	2016 - 2017	Ján Kalinič, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
<b>OPATRENIE 2.3.1</b> <b>Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie</b>			
<b>Aktivita</b> Rekonštrukcia a modernizácia budovy bývalej Jednoty s cieľom dosiahnuť energetickú efektívnosť prevádzky	2016	Ján Kalinič, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

PRIORITA 3			
OPATRENIE 3.3.1 Rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu			
Aktivita Vybudovanie cyklotrasy	2016 - 2017	Ján Kalinič, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

## E FINANČNÁ ČASŤ

Zdroje financovania Cieľov, Opatrení a Aktivít, definovaných v Pláne rozvoja obce Slovenské Nové Mesto tvoria dôležitú časť dokumentu. Finančný plán je reálnym odrazom schopnosti obce realizovať konkrétne Aktivity a tým aj životaschopnosti celého dokumentu. Náročnosť viacerých plánovaných aktivít predpokladá viaczdrojové financovanie.

Aktuálna legislatíva umožňuje pre regionálny rozvoj využívať okrem vlastných zdrojov (rozpočet obce) aj zdroje zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev, zo štátnych účelových fondov, z prostriedkov fyzických osôb, z prostriedkov právnických osôb, z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií i ďalších subjektov. Doplnkovým zdrojom sú finančné prostriedky z Európskej únie.

Plán rozvoja obce Slovenské Nové Mesto je rozvojovým dokumentom obce. Obec v nadväznosti na strategickú, programovú aj finančnú časť tohto dokumentu každoročne pripraví svoj rozpočet (jednoročný aj viacročný) tak, aby bola pripravená finančne zvládnuť plánované aktivity, aj v súvislosti s Akčným plánom na daný rok a s využitím možností externých zdrojov. Plán rozvoja obce je strednodobým rozvojovým dokumentom. Obec pri jeho schvaľovaní zobrala do úvahy fakt, že z dôvodu strednodobosti (do roku 2022) nie je možné finančnú časť plánovaných aktivít čo do objemu plánovaných finančných prostriedkov presne vymedziť, len rámcovo predpokladať. Spresňujúci finančný plán je preto dynamicky sa vyvíjajúcou časťou Plánu rozvoja. Do jeho finálnej podoby vstupujú viaceré faktory, predovšetkým miera inflácie a vývoj cien prác a tovarov všeobecne. Obec Slovenské Nové Mesto sa každoročne bude zodpovedne v rámci prípravy rozpočtu obce venovať aj rozsahu objemu kapitoly pre aktivity vyplývajúce z Plánu rozvoja obce. Finančné manažovanie aktivít tak bude každoročne pripravené v reálnom objeme možností a potrieb. Zodpovedný prístup s ambíciou naplniť očakávané Ciele Plánu rozvoja deklaruje obec Slovenské Nové Mesto rámcovým rozpočtom k jednotlivým Opatreniam.

OPATRENIE	TERMIN REALIZÁCIE	CELKOVÝ OBJEM*	VLASTNÉ ZDROJE*	VEREJNÉ ZDROJE*	ÚVEROVÉ ZDROJE*	SÚKROMNÉ ZDROJE*
1.1.1 Využívanie ekonomických a legislatívnych nástrojov a podpora výhodných podmienok pre priamych investorov	2022	150 000	max. 5%	142 500	0	0
1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci	2016 - 2017	150 000	max. 5%	142 500	0	0
1.1.3 Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce	2017 - 2018	70 000	max. 5%	66 500	0	0
1.1.4 Podpora aktívnej činnosti mimovládnych organizácií, spolkov a združení	2016 - 2017	30 000	max. 5%	28 500	0	0
1.2.1 Rozvoj aktívnej politiky trhu práce, posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na	2021	20 000	max. 5%	19 000	0	0

# PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

trhu práce						
<b>1.2.2</b> Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce	2021	20 000	max. 5%	19 000	0	0
<b>1.3.1</b> Budovanie sociálneho zázemia v obci	2019 - 2021	300 000	max. 5%	285 000	0	0
<b>1.3.2</b> Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb	2017 - 2018	200 000	max. 5%	190 000	0	0
<b>1.3.3</b> Stabilizácia siete škôl v obci	2019	5 000	max. 5%	4 750	0	0
<b>1.3.4</b> Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl, zavádzanie progresívnych foriem výučby a praktických zručností	2016 – 2018	50 000	max. 5%	47 500	0	0
<b>1.3.5</b> Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí	2016 - 2017	70 000	max. 5%	66 500	0	0
<b>1.3.6</b> Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií	2016 - 2017	50 000	max. 5%	47 500	0	0
<b>2.1.1</b> Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce	2016 - 2017	24,5 mil.	max. 5%	23 275 000	0	0
<b>2.1.2</b> Rozvoj dopravnej obslužnosti obce	2020	5 000	max. 5%	4 750	0	0
<b>2.1.3</b> Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev	2016 - 2017	200 000	max. 5%	190 000	0	0
<b>2.2.1</b> Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	2016 - 2017	70 000	max. 5%	66 500	0	0
<b>2.2.2</b> Podpora ekologického nakladania s odpadom	2016 - 2017	130 000	max. 5%	123 500	0	0
<b>2.3.1</b> Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie	2016 - 2017	70 000	max. 5%	66 500	0	0
<b>2.3.2</b> Ochrana podzemných a povrchových vôd	2021 - 2022	70 000	max. 5%	66 500	0	0
<b>2.3.3</b> Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien	2016 -2018	200 000	max. 5%	190 000	0	0
<b>2.3.4</b> Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci	2019 - 2020	40 000	max. 5%	38 000	0	0
<b>2.3.5</b> Obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine	2016 - 2019	100 000	max. 5%	95 000	0	0
<b>2.3.6</b> Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov	2016 - 2018	250 000	max. 5%	237 500	0	0
<b>3.1.1</b> Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov	2019 - 2022	10 000	max. 5%	9 500	0	0
<b>3.1.2</b> Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania	2019 - 2022	5 000	max. 5%	4 750	0	0

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

<b>3.1.3</b> Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu a online dostupnosť služieb a portálov verejnej správy občanom a podnikateľom	2016 - 2018	20 000	max. 5%	19 000	0	0
<b>3.2.1</b> Stabilizácia a rozvoj vinárskej produkcie a poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci	2019 - 2022	5 000	max. 5%	4 750	0	0
<b>3.2.2</b> Podpora rozvoja vinárstva	2019 - 2022	5 000	max. 5%	4 750	0	0
<b>3.2.3</b> Stabilizácia odbytu vinárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb	2019 - 2022	5 000	max. 5%	4 750	0	0
<b>3.3.1</b> Rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu	2016 - 2017	150 000	max. 5%	142 500	0	0
<b>3.3.2</b> Propagácia obce	2016 – 2017	20 000	max. 5%	19 000	0	0
<b>3.3.3</b> Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu	2016 - 2017	5 000	max. 5%	4 750	0	0

\*Uvádzané v €

Zdroj: obec Slovenské Nové Mesto, 2015

Finančná náročnosť Plánu rozvoja obce Slovenské Nové Mesto počas jeho platnosti a predpokladaný objem vlastných zdrojov počas jednotlivých rokov deklaruje ambície obce a jej reprezentantov zabezpečiť rozvoj a zlepšiť podmienky života svojich občanov.

Tabuľka Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	ROK							SPOLU
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
<b>LUDIA A KVALITA ŽIVOTA</b>	170 000	305 000	145 000	155 000	100 000	90 000	150 000	1 115 000
<b>TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</b>	15 430 000	9 910 000	155 000	45 000	25 000	35 000	35 000	25 635 000
<b>EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE</b>	94 500	94 500	6 000	7 500	7 500	7 500	7 500	225 000

Zdroj: vlastné spracovanie

## ZÁVER

Schválená aktualizácia Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenské Nové Mesto je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové Aktivity a Opatrenia, respektíve, môžu sa niektoré Aktivity a Opatrenia zrušiť. Slúži ako rozvojový dokument pre obec a jej obyvateľov a podnikateľské zázemie. Vykonateľnosť jednotlivých Aktivít, Opatrení a dosiahnutie stanovených Cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejšim prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Dôležitým faktorom sú aj komplikované vlastnícke vzťahy v obci. Pridanou hodnotou pri realizácii jednotlivých Aktivít je aktívne zapojenie obyvateľov do rozvoja obce. Realizátorom Plánu rozvoja obce Slovenské Nové Mesto nie je len samotná obec, ale aj obyvatelia, miestni podnikatelia, záujmové skupiny a aj štátna správa, preto popri financovaní z rozpočtu obce sa pri jednotlivých opatreniach počíta s viaczdrojovým financovaním.

Realizáciu Plánu rozvoja riadi manažment obce. Riadenie realizácie je založené na orgánoch obce. Raz ročne reprezentanti obce priebežne vyhodnotia realizáciu Plánu rozvoja a Akčných plánov na daný rok. Zároveň dohodnú Akčné plány na najbližší rok.

Plán rozvoja obce – ako strednodobý dokument – je možné kedykoľvek aktualizovať. Cieľom aktualizácie je identifikovanie vývojových tendencií a udalostí v obci a ich využitie k aktualizácii tak, aby nedošlo k zásadnej zmene vízie, priorít a cieľov. Z dôvodu stability je doporučené prípadnú aktualizáciu prevádzať v určitých časových intervaloch v nadväznosti na ročné hodnotenie.

## PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO

Komplexná aktualizácia Plánu rozvoja sa bude realizovať pred ukončením platnosti súčasného dokumentu.

Plán rozvoja obce je uverejnený na webovej stránke obce a je tak prístupný obyvateľom, podnikateľom aj širokej verejnosti.

Plán rozvoja obce nerieši a ani neovplyvňuje na územia NATURA 2000 a neovplyvňuje životné prostredie.

### SCHVÁLENIE PLÁNU ROZVOJA OBCE

<b>DOKUMENT</b>	<b>PLÁN ROZVOJA OBCE SLOVENSKE NOVÉ MESTO</b> <b>ŠTRUKTÚRA DOKUMENTU:</b> <b>ÚVOD:</b> táto časť dokumentu obsahuje obsah dokumentu podľa jednotlivých kapitol, stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR, stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a stručný popis inštitucionálneho a časového zabezpečenia spracovania PHSR; <b>ANALYTICKÁ ČASŤ:</b> táto časť dokumentu obsahuje komplexnú analýzu súčasného stavu územia; je členená na ANALÝZU VNÚTORNEHO PROSTREDIA, ANALÝZU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA, hodnotenie realizácie existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov a zhodnotenie súčasného stavu územia (SWOT); <b>STRATEGICKÁ ČASŤ:</b> táto časť dokumentu obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, a výber a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja; <b>PROGRAMOVÁ ČASŤ:</b> táto časť dokumentu obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám a súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt; <b>REALIZAČNÁ ČASŤ:</b> je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja formou akčných plánov; <b>FINANČNÁ ČASŤ:</b> obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce; <b>ZÁVER:</b> obsahuje finalizáciu dokumentu a jeho predloženie na schválenie;
<b>SPRACOVANIE</b>	<b>FORMA SPRACOVANIA:</b> Plán rozvoja obce Slovenské Nové Mesto je spracovaný „na kľúč“ s podporou reprezentantov zúčastnených na jeho tvorbe a spracovaní. Pri spracovaní Plánu rozvoja je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Plánu rozvoja boli dopĺňované, pripomienkované poslancami s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obce. Zdrojom informácií bol obecný úrad, Štatistický úrad, Katastrálny úrad a ďalšie. Spracovatelia vychádzali z poznatkov od manažmentu obce, využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Plán rozvoja obce je v súlade s koncepčnými dokumentmi vyššieho územného celku aj v súlade s aktuálnou legislatívou. <b>OBDOBIE SPRACOVANIA:</b> Plán rozvoja obcí bol spracovaný v období máj 2015 – október 2015 <b>RIADIACA SKUPINA:</b> Pozostáva z troch členov a k príprave Plánu rozvoja sa členovia riadiaceho tímu stretli 5x. <b>PRACOVNÁ SKUPINA:</b> Pozostáva z piatich členov a k príprave Plánu rozvoja sa členovia pracovnej skupiny stretli 5x. <b>NÁKLADY NA SPRACOVANIE:</b> Plán rozvoja obce bol spracovaný v nadväznosti na Zmluvu o dielo medzi obcou Slovenské Nové Mesto a spracovateľom za dohodnutú cenu za dielo.
<b>PREROKOVANIE</b>	Plán rozvoja obce Slovenské Nové Mesto bol prerokovaný a pripomienkovaný na obecnom zastupiteľstve dňa: ..... 2015
<b>SCHVÁLENIE</b>	Plán rozvoja obce Slovenské Nové Mesto bol schválený na obecnom zastupiteľstve dňa: ..... 2015

### ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

PHSR – Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja